Armas Valste

Seura-Sanomat

2/2005

Tahdolla tavoitteisiin MM-kisoissa
Armas Valste 100 vuotta -juhlaseminaari 7.8.
Ursan MM-ennusteita
Suomalainen kolmiloikka
Vanhanajan talkootyötä Veikkolassa

ARMAS VALSTE YLEISURHEILUKLUBI RY HALLITUS 2006

Kunniapuheenjohtaja
NISSE HAGMAN

Kunniajäsen
ROLF HAIKKOLA

Kunniajäsen
ANTTI LANAMÄKI

ARMAS VALSTE YLEISURHEILUKLUBIN TOIMIKUNNAT 2006

Talous ja markkinointi
Raimo Rissanen, pj.
Rolf Haikkola
Seppo Martiskainen
Rauno Pusa
Kristina von Gerich, siht.

Seuravalmennus ja -koulutus
Kari Sinkkonen, pj.
Esa Paasonen
Pekka Iivonen
Antti Lanamäki
Raimo Rissanen

Matkatoimikunta

Kristina von Gerich **pj.**

Armas Valste Yleisurheiluklubin Rolf Haikkola –rahasto
Rolf Haikkola, pj.
Nisse Hagman
Stefan von Gerich
Seppo Martiskainen

Tiedotustoimikunta

Kristina von Gerich
Riittamaija Salmi

Klubin puheenjohtaja Stefan von Gerich toimii tarvittaessa kaikkien toimikuntien tukena.

Yhteyshenkilöt:
Stefan von Gerich, puheenjohtaja, e-mail: s.vongerich@kolumbus.fi, p. 0400-405 870
Kristina von Gerich, sihteeri, e-mail: Kristina.von-gerich@seb.se, p. 045-639 1400
Kari Sinkkonen, seuravalmennus- ja koulutustoimikunnan puh.joht., e-mail: kariline@pp.inet.fi, p. 0400-447 849

LIITY ARMAS VALSTE YLEISURHEILUKLUBIIN

Jäsenmaksu **50** euroa; sisältää Yleisurheilun Kuvalehden vuosikerran

Nimi: _____ Syntymäaika: _____

Osoite: _____ Sähköpostiosoite: _____

_____ _____

Puhelin: _____

Allekirjoitus: _____

Lähetä postissa osoitteella: Stefan von Gerich, Höytiönnummentie 20, 03100 NUMMELA tai sähköpostina s.vongerich@kolumbus.fi

MENESTYS PARANI 1800%

Viime vuonna yleisurheilumme pistesaldo Ateenan olympialaisissa oli yksi. Se oli tietenkin alle odotetun. Se yksi piste tuli menestyslajissamme keihäänheitossa. Muut sijoitukset olivat siis Ateenassa kahdeksan parhaan ulkopuolella.

Ilman Suomen yleisurheiluhistorian totuttuja menestyksiä ja suurmenestyksiä voitaisiin siis sanoa, että tänä vuonna rävähti kun menestys vuodessa nousi noin hurjasti. Miesten Ateenan keihäspiste muuttui neljäksi - kehitystä siis siinäkin 400 %. Kaiken huipuksi kuitenkin pituushyppääjä **Tommi Evilä** räjäytti potin taistelemalla itselleen pronssisen mitalin erinomaisella tuloksella. Siinä lämpenivät varmasti muidenkin kuin suomalaisten tunteet. Kun näihin ynnätään muut pistesijoitukset, päästiin 18 pisteeseen, eli 1800 %:n pistekehitykseen verrattuna Ateenan vastaavaan.

Stadionilla riitti tunnelmaa kaikkina kisapäivinä. Joskus viileänä päivänä aktiivinen tunnelma piti lämpimänä, sillä passiivisena katsojana olisi erottunut hienosti esiintyvästä katsojajoukosta. Näin minulla kului nautinnollisesti reilu viikko yleisurheilujuhlien merkeissä - paikan päällä nauttien laatuajasta vaimoni Leenan ja nuorimman poikani Kimin kanssa. Suomen Urheiluliitto oli - kisojen yhteydessä - myös järjestänyt erilaisia tapaamisia muun muassa entisille työntekijöilleen, MM83-joukkueessa mukana olleille jne. Itse osallistuin kolmeen tällaiseen tilaisuuteen. Kiitos SUL:lle tästäkin, oli mukava rupatella monen sellaisen kanssa, jota en aikoihin ole tavannut.

Sunnuntaina elokuun 7. päivä järjestimme opetushallituksen tiloissa onnistuneen Armas Valste 100 vuotta -seminaarin. Samalla julkaistiin samaa nimeä kantava julkaisu, joka on nyt myös myynnissä. Julkaisu on saanut hyvää palautetta. Onhan siinä paljon koottua tietoa Armaksesta, useimmille paljon uutta ja mielenkiintoista luettavaa. Seminaarikin on saanut hyvää palautetta.

Kiitos kaikille seminaarissa esiintyneille, joista maininta muualla tässä lehdessä. Haluan erityisesti kiittää **Carl-Olaf Homénia**, joka järjesti meille luennoitsijoiksi **Pierre Dasriaux'in** Ranskasta ja **Arne Ljungqvistin** Ruotsista. Seminaariin osallistui yli 50 henkilöä. Kiitän samalla kaikkia osallistujia hyvästä seminaaritunnelmasta. Määrä on suhteellisen hyvä ottaen huomioon monen päällekkäiset tehtävät ja menot liittyen MM-kisoihin. Seminaari järjestettiin Armaksen 100-vuotissyntymäpäivänä. Opetushallituksen tilat olivat mainiot, kiitos siitä **Pekka Iivoselle**.

Klubin toiminnan painopisteisiin vuodelle 2006 suunnitellaan hallituksessa liitettäväksi muun muassa koulu- ja nuorisoliikunnan kehittämiseen vaikuttaminen. Olkaamme kaikki siinä mukana!

parooni

Nyt myynnissä, tilaa:

JÄSENHINTAAN
Armas Valste 100 vuotta -julkaisu:

10 euroa, sis. postikulut

Stefan von Gerich
Höytiönnummentie 20
03100 Nummela
p. 0400 405 870

Sähköpostilla osoitteesta
s.vongerich@kolumbus.fi

Seura-Sanomat 2/2005
Julkaisija: Armas Valste Yleisurheiluklubi ry
Päätoimittaja: Stefan von Gerich
Toimitussihteeri: Erkki Hirvonen
Painopaikka: PB-Printing Oy
http://www.kolumbus.fi/s.vongerich/armas_valste.htm

ARMAS VALSTE
YLEISURHEILUKLUBI RY

TARJOSIKO MM 2005 MUUTAKIN KUIN SADETTA JA TAPPIONTAKUUTA

Kuvat: Briitta ja Seppo Martiskainen

Sadetta, huippusuorituksia aina kolmeen ME-tulokseen saakka, kansainvälisen kulttuurin kaikki vivahteet sekä vaimeaa MM-kisahumua suurelle yleisölle. Sitä kaikkea tarjosivat elokuiset yleisurheilun MM-kisat. Kisaorganisaatiolle MM-kisat oli iso ponnistus, jossa ulkopuolistenkin arvioiden mukaan onnistuttiin vähintään kohtuullisesti. Mitä MM-kisat olivat ja miltä ne organisaation sisältä näyttävät, siitä tässä muutama muistikuva.

Organisaatio

MM-kisojen organisaatio on suuri kokonaisuus, jossa voidaan erottaa kolme tasoa. Järjestäjälle kuuluvan kokonaisvastuun kantaa Suomen Urheiluliitto ja sen nimeämä järjestelytoimikunta, jossa on eri suorittajatasojen ja interessipiirien edustajat.

Järjestelytoimikunta on kisojen omistajan eli kansainvälisen yleisurheiluliiton (IAAF) virallinen keskusteluosapuoli ja se päättää monista kisojen toteutukseen liittyvistä asioista. Käytännössä järjestelytoimikunnan työ on kisojen valmistelujen valvontaa ja niiden osalta, joilla on oma vastuualue hoidettavanaan myös käytännön työtä kisojen rakentamiseksi. Järjestelytoimikuntaa johti SUL:n puheenjohtaja ja eduskunnan varapuhemies Ilkka Kanerva. Laajimmillaan järjestelytoimikuntaan kuului runsaat 30 henkilöä.

Järjestelytoimikunnan operativiisena suorittajatason organisaationa toimi kisatoimisto, jonka johtajana oli kisojen toimitusjohtaja Antti Pihlakoski.

Kisatoimisto työskenteli vuoteen 2005 saakka SLU:n toimistotalossa Pasilassa, mutta siirtyi vuoden 2005 aikana tapahtumien ytimeen, Olympiastadionille. Kisatoimiston työ oli Pihlakoskea lainaten hektistä ja varsinkin kisojen aluspäivinä riitti Stadionin eteläkaarteen toimistoissa touhua ja kulkijaa aamusta iltaan.

Varsinaisen suoritusportaan tehtävien hoito vaati runsaasti työtä ja tekijöitä. Suomalaisen kisajärjestämisen perinteisiin kuuluu, että valtaosa tästä työstä tehdään palkatta. MM2005 organisaatio haki avoimella nettihaulla vapaaehtoista työvoimaa mitä erilaisimpiin tehtäviin.

Yhteensä näitä henkilöitä rekrytoitiin yli 3000 - eikä kaikkia vapaaehtoiseksi haluavia voitu edes ottaa vastaan. Joidenkin työskentely rajoittui melko suppealle ajanjaksolle kisojen aluspäiville ja varsinaisille kisapäiville, mutta monet tekivät työtä MM-organisaatiossa myös pitemmän aikaa.

Miksi sitten tällaista työtä tehdään? Eikö talkoohenki olekaan kuollut niin kuin monissa eri yhteyksissä on ennätetty julistaa? Onneksi ei! Arvokilpailujen kansainvälinen ilmapiiri kiinnostaa niin nuoria kuin vanhojakin. Monet haluavat elää arvokilpailut henkilökohtaisesti ja sanoa sitten vuosien päästä: olin siellä minäkin mukana! Myös monille nuorille MM-kisojen tehtävät tarjoavat kiinnostavan ympäristön, johon ei aina ole mahdollisuutta. Siksi kysyntä vapaaehtoispaikoista ylitti sen, mitä organisaatio pystyi tarjoamaan.

Markkinointi

Jo ensimmäisissä yleisurheilun MM-kisoissa 22 vuotta sitten markkinointi oli näkyvässä roolissa. Nykyajan menoon verrattuna voidaan sanoa kaiken muuttuneen toisenlaiseksi ja urheilun jääneen toisarvoiseen asemaan. Vaikka siltä voisi tilanne joistakin näyttääkin, ei se ole koko totuus. Yleisurheilun MM-kisoissa urheilulla on sille kuuluva arvonsa edelleen, vaikka MM-kisat ovatkin nykyisin lähes puhdasta liiketoimintaa, IAAF:n kannalta katsottuna varsinkin.

Tällainen oli kisailme liian monena päivänä – vettä ja apeaa tunnelmaa...

Talouden ja markkinoinnin vaatimukset tulevat esiin jo kisojen järjestäjästä päätettäessä. Kisat myönnetään tarjouskilpailun perusteella, jossa IAAF:n kannalta kiinnostavimman tarjouksen tekijä voittaa. Näin oli laita myös vuoden 2005 kisojen kohdalla, vaikka totuuden nimessä on sanottava, että jos kisojen järjestäjä olisi ratkaistu pelkillä taloudellisilla argumenteilla, Helsinki ei olisi varmasti saanut kisoja. Toisaalta on syytä muistaa, että vuoden 2005 alkuperäiseksi järjestäjäksi valittu Lontoo luopui isännyydestään ja IAAF joutui uuden valintakierroksen eteen. Siinä ei ollut enää vara epäonnistua. Muutkin asiat kuin pelkkä talous vaikuttivat kisaisännän valintaan.

Mutta oli joukossa aurinkoisiakin päiviä, kuten miesten 50 kilometrin kävelyn aikana.

Koska MM-kisat on IAAF:n liiketoimintaa, tuotetta pitää myydä ja markkinoida. IAAF on solminut kisojen markkinointisopimuksen japanilaisen markkinoinnin suuryrityksen Dentsun kanssa. MM-2005:ssä virallisia yhteistyökumppaneita oli 7, joista moni oli taustaltaan japanilainen. Kisojen läpiviemisen kannalta tärkeitä ovat IAAF:n perinteiset laitetoimittajat Seiko ja Epson, jotka toimittavat alihankkijoineen kisojen kilpailutekniikan ja tulospalvelulaitteet.
Vaikka IAAF määrääkin markkinoinnin tahdin ja suunnan, myös paikalliselle järjestäjälle jää oma saumansa hyödyntää kisoja. Kansallisia yhteistyösopimuksia tehtiin yhteensä kahdeksan yrityksen kanssa, näistä tunnetuin oli viimeisenä ryhmään tullut Nokia. Lisäksi oli useita kotimaisia tavaran toimittajia, kuten termi National suppliers suomennetaan.

Athletics Through Generations

Yksi kisojen kantavia teemoja niin kisojen hakuvaiheessa kuin itse kisojen aikanakin oli Athletic Through Generations (ATG), joka sujuvasti suomennettiin muotoon: yleisurheilua joka lähtöön.

MM-kisoihin olennaisesti liittyviä tapahtumia olivat kisojen aluspäivänä Olympiastadionilla järjestetyt FJG-loppukilpailut. Ne olivat kenraaliharjoitus kisaorganisaatiolle, mutta myös tärkeä nuorille urheilijoille itselleen. Yksi komeimpia voittosuorituksia oli 18-vuotiaan Matti Virénin juoksu 1500 metrillä. Itse kisojen aikana Matti teki vapaaehtoisena kisaorganisaation jäsenenä pitkiä päiviä Stadionin sisäradan kokoontumispaikalla.

Toinen ATG-teema ei kantanut yhtä näyttävästi kuin juniorien FJG. Kyseessä oli veteraanien Masters Games -kilpailut. Osanottajaruuhkaa ei ollut Lahdessakaan, vain harvassa lajissa yli kolme osallistujaa. Vaikeuksia oli etenkin Olympiastadionille tuotujen loppukilpailujen kanssa: lajeja vaihdettiin yhtenään ja kun kisapäivään 13. elokuuta päästiin, oli Stadionilla kilpailemassa 36 urheilijaa, naisia näistä kokonaista neljä. Yksi huipputuloskin noteerattiin kun entinen maajoukkueheittäjä Jorma Markus linkosi M50-sarjassa keihäänsä ikäryhmänsä ME-tulokseen 70.35.

Varsinaisten MM-kisojen jälkeen järjestettiin Espoossa erilliset vammaisten EM-kilpailut. Ne saivat mediassa hyvän näkyvyyden. Kun vielä todetaan, että päivää ennen kisojen avajaisia juostiin perinteinen Helsinki City Maraton, 25-vuotisjuhlajuoksuna, voidaan todeta virallisia ja epävirallisia oheistapahtumia olleen kisojen aikana riittämiin, urheilua siis joka lähtöön ja makuun.

Rakentaminen

MM-kisojen rakentaminen oli koko kisajärjestelyjen ajan median tarkan vaanivan silmän alla. Stadionin takasuoran kattaminen olikin iso asia, josta riitti kirjoittamista niin katoksen tarpeellisuudesta, Olympiastadion -nimisen muinaismuiston turmelemisesta kuin töiden rahoittamisesta. Nyt katos on paikallaan ja siitä on iso hyöty tulevia tapahtumia, mm. Suomi-Ruotsi yleisurheilumaaottelua ja jalkapallon arvokisakarsintoja järjestettäessä. Ja saa sitä oman hyötynsä runsaslukuinen konserttiyleisökin. Voi olla, että joku sadekuuro sattuu kisapaikalle myös tulevina vuosina.

Lehdistökatsomon avoimen osan kattamisesta voidaan nobelkirjailija Gabriel Garcia Marquezin kirjan nimeä lainaten todeta: surullinen ja uskomaton tarina. Jokainen voi kuvitella, millaiset median työskentelyolosuhteet kaatosateiden alle jääneissä B-katsomoissa olisivat olleet ilman katosta. Lisäkatos istui rakenteellisesti hienosti pääkatsomon jatkeeksi. Kisojen jälkeen koko komeus revittiin byrokratian ja virkavaltaisuuden nimissä alas ja jäännökset myytiin lähes romutavaran hinnalla. Lystin maksoi LOC eli paikallinen järjestelyorganisaatio.

Mutta muutakin rakennettiin. Pääkaupunkiseudun liikunta-mahdollisuuksien kannalta oli erinomaisen arvokasta, että Eläintarhan kenttä uusittiin kokonaan. Nyt se on hienossa kunnossa kiertävine 8

radan juoksumahdollisuuksineen ja ruohosisäkenttineen. Nämä ovat niitä isojen tapahtumien suuria oheishyötyjä, jotka kisojen tulosta laskettaessa jaksottamatta kirjataan yhden vuoden kuluiksi, vaikka niiden todellinen hyöty lasketaan ainakin vuosikymmenessä.

Myös Otaniemen ja Leppävaaran kentät remontoitiin kisojen harjoituskenttätarvetta silmällä pitäen sellaiseen kuntoon, ettei niilläkin kelpaa taas urheilla. Näin luotiin lisäarvoa pääkaupunkiseudun urheilumahdollisuuksille.

Turvallisuus

Kisojen turvallisuus oli iso asia, joka esimerkiksi järjestelyorganisaation budjetissa näkyi jatkuvina lisäystarpeina. Vaatimukset olivat jo lähdössä kovat, mutta kisojen edellä tapahtuneet pommi-iskut esimerkiksi Madridissa ja Lontoossa lisäsivät tuntuvasti paineita. Turvallisuusasioiden yksityiskohdista ei pidetty kovin suurta esittelyä ulospäin eikä kovin järjestelytoimikunnassakaan, jossa luotettiin, että poliisi ja muut viranomaiset osaavat asiansa. Kuten osasivatkin, mutta todettiin myös tapauksia, joissa kaikki ei toiminut niin kuin olisi pitänyt.

Itse kisoissa ei turvallisuusrintamalla tapahtunut mitään mainittavaa. Järjestelyjen onnistuminenhan ei ole itsessään mikään uutinen. Verrattuna kaksiin edellisiin Helsingissä järjestettyihin arvokisoihin 1994 ja 1983, varsinkin maantielajien turvallisuusvaatimukset niin viranomaisille mutta etenkin vapaaeht oisorganisaatiolle olivat aivan toisesta maailmasta.

Talous

Turvallisuuttakin enemmän on jaksettu vääntää juttuja - asiallisia ja asiattomia - kisojen taloudesta. On viisasteltu sitä, miksi etukäteen tappiollisia kisoja edes haetaan ja miten suureksi kisojen tappio nousee. Härskeimmät kommentoijat ovat olleet jo vaatimassa SUL:n asettamista konkurssiin.

Toinen asia, josta on jaksettu olla toinen toistaan viisaampia on kysymys, mitä yhteiskunta kisoista hyötyi - vai hyötyikö mitään. Pahimman kisakiireen rauettua lokakuun lopussa on kisojen toimitusjohtaja Antti Pihlakoski edelleen vahvasti sitä mieltä, että kisojen suurin hyötyjä on suomalainen yhteiskunta esimerkiksi saamiensa verotulojen kautta. Pihlakoski on myös monessa eri yhteydessä esittänyt vertailuja, mitä muut kisajärjestäjät ovat yhteiskunnalta (valtiolta ja kisakaupungilta/provinssilta) saaneet verraten sitä siihen, mitä Helsinki sai.

Lopputulos vertailusta on se, että Helsingissä järjestettiin pienillä kustannuksilla suurtapahtuma. Kisojen budjetti oli 38,5 miljoonaa euroa. Se ei ole iso summa maailmanluokan megatapahtumalle. Vaikka tulopuolella tehtiinkin kaksi ”Suomen ennätystä” eli kotimaisessa sponsorihankinnassa ja pääsylippujen myynnissä, tulobudjetti jäi vajaaksi. Onneksi menoissakin pystyttiin säästämään saman verran.

Kisojen lopullinen tulos valmistuu aikanaan. Järjestelytoimikunnan viimeisen kokouksen aikoihin moni asia oli vielä avoinna - varsinkin lähde- ja arvonlisäveroihin liittyviä asioita.

Valtio antoi kisojen hakuvaiheessa lupauksen kattaa kisojen mahdollisia tappioita 3 miljoonaan saakka. Pihlakoski on julkisuudessa todennut kisojen tuloksesta salaperäisesti, ”että moni tulee tuloksen kuultuaan yllättymään”. Kun tunnen Antin, tiedän, ettei yllätys voi olla ainakaan negatiivisuudessaan yllättävä. Kuka sellaisella lähtisi kerskailemaan, varsinkin kun yleisurheiluun liittyvä seuraava suuri haaste on Antilla hakuvaiheessa!

Kisojen pääsylippujen hinnoista on tullut ns. ”lunta tupaan”. Ja osin syystäkin, sillä hinnat olivat kovat varsinkin jos kyseessä oli yhtä henkilöä suurempi seurue. Pääsylippujen hintoja määrätessään järjestelyorganisaatio oli puun ja kuoren välissä. Tulobudjetti oli tasapainotettavissa ainoastaan pääsylippujen kovilla hinnoilla. Myytäviä istuinpaikkojakaan ei ollut samaa määrää kuin edellisillä kisajärjestäjillä.

Tasapainon löytäminen ei ollut helppoa. Kisojen talousjohtaja Arto Kuusisto oli samanlaisessa tilanteessa kuin kuuluisa varis tervatulla sillankaiteella. Kun nokka nousi niin pyrstö tarttui. Omat vaikeutensa kisapäivien lipunmyynnille aiheuttivat kurjat sääolosuhteet. Puheenjohtaja Ilkka Kanerva esitti arvion, että sään aiheuttamat menetykset portilla tapahtuneen lipunmyynnin pienenemisen vuoksi olivat yli miljoona euroa.

Runsaasti keskustelua ja ulkoista opastusta SUL:n suuntaan saatiin ennen ja jälkeen kisojen siitä, oliko MM-kisojen järjestäminen Suomessa loppuun saakka harkittu teko. Tiukan talouden ohella esiin on nostettu

Takasuoran katsomo sopii erinomaisesti Olympiastadionin ilmeeseen ...

Olympiastadionin rajalliset puitteet suurkilpailujen suorituspaikkana sekä se, että liiton voimavarat kohdennetaan moneksi vuodeksi väärään suuntaan eli pois seuratoiminnasta ja liiton muusta arvokkaammasta, mutta samalla arkisemmasta, kehittämisestä.

Tässä asiassa jokainen voi tulla uskollaan autuaaksi. Erinomaista on se, että asia kiinnostaa ja siitä keskustellaan. Halutessaan niin, SUL:n liittovaltuustolla oli mahdollisuus kieltää hakutarjouksen jättäminen. Kun se on tehty, jatkokeskustelussa siirrytään jälkiviisauden maailmaan, joka kirjailija Veikko Huovisen mukaan on kaikkien imelin viisauden lajeista.

Event presentation

Helsinki halusi profiloitua MM-kisajärjestäjänä joillakin uusilla asioilla, joita aikaisemmin ei ole MM-kisoissa nähty ja koettu. Merkittävien uudistusten joukkoon kuului Event presentation eli suomeksi tapahtumaohjaus. Tehtävästä vastannut Kari Tyni vertasi vastuutaan jalkapallopelin tilanteeseen, jossa kentällä olisi pahimmillaan viisi palloa ja kaikkia niitä potkittaisiin eri suuntiin. Yleisön pitämisessä tilanteen tasalla on tapahtumaohjauksesta vastaavalla näin ollen melkoiset haasteet.

Helsingissä EP-asioita on ajettu sisään vuoden 1995 Suomi-Ruotsi maaottelusta lähtien. Varsinkin viime vuosina tulos on ollut laadukas, esittelyt valo-, kuva- ja äänitehosteineen ovat toimineet elokuun tummassa illassa hyvin ja urheilusuoritusten päällekkäisyyttä on karsittu suoralla ääniyhteydellä tapahtumaohjauksen ja eri lajien suorituspaikkojen välillä.

MM-kisoissa asiat toimivat yleisesti ottaen hyvin, vaikka parannettavaakin jäi. Ero maaotteluun on se, että MM-kisoissa on useampi osapuoli, joiden näkemykset pitää sovittaa yhteen. Kun vielä kurja sää sotki monia asioita, tapahtumaohjauskin lipesi joskus isäntiensä kädestä.

IAAF:n suunnasta palaute tapahtumaohjauksesta on ollut hyvä ja kuulemani mukaan ainakin Peking vuoden 2008 olympiaisäntänä on ollut kiinnostunut suomalaisesta ”aivotuonnista” tällä alueella.

Muut vastuualueet

Kisaorganisaation vastuisiin ja itse kisapäivien normaaliin rytmiin kuului monia muita asioita, kuten urheilijoiden majoitus ja huolto, lääkintähuolto, tiedotus, VIP-vieraiden oheistapahtumat jne. Kaikki ne ovat omalla tavallaan avainalueita, vaikka jätänkin ne tässä kommentoimatta.

Juhlallisuuksiin liittyen suurimmat intohimot on synnyttänyt avajaisten jälkimmäinen osa. Ande Päiväläisen aikakoneidean pohjalta tekemä toteutus on useissa kommenteissa leimattu pikkukakkosen lastenohjelmaan sopivaksi. Kieltämättä se useaan kertaan venytettynä ikävässä vesisateessa tuntui ylimitoitetulta, vaikka itse sainkin seurata sitä sisätiloista.

Oli avajaisohjelmassa toki hyvääkin: vanhoja mestareita ja muita oivalluksia. Kaikki jäi vain ikävästi sateen pieksämäksi. Kovimmankin friikin mieleen hiipi varmaan ajatus: loppuisi jo! Loppu olikin sitten hyvä, Sibeliuksen Finlandia soi hienosti sateessakin - vaikka monet näkivät tai paremminkin kuulivat siinäkin liikaa pateettisuutta ja isänmaallista uhoa. Minä en!

Kilpailuosaston vastuut

Oma vastuutehtäväni oli järjestelytoimikunnassa vastata puheenjohtajana kilpailuosaston tehtävistä. Työ käynnistyi joulukuussa 2002. Sen ja elokuun kuudennen päivän 2005 väliin mahtui monta kokousta, seminaaria, koulutustilaisuutta ja iso määrä erilaisia suunnitelmia. Kiireitä riitti myös varsinaisina kisapäivinä.

Lopputulos oli se, minkä kisayleisö elokuussa näki. Ainakin omasta mielestäni kilpailuosaston vastuut hoidettiin moitteettomasti, kuten kaikille MM-kisaorganisaation osastoille pakollisessa missiossa olimme tavoitteeksi asettaneet. Aina tietenkin jää pientä parannettavaa ja joku asia harmittaa jälkeenpäin vastuuhenkilöitä itseäänkin. Mutta vain harvat ovat tässä maassa erehtymättömiä.

Kilpailuosaston organisaatio oli rakennettu sen vastuutehtävien pohjalta. Vastuualueemme ytimen muodostivat varsinaiset kilpailutapahtumat Olympiastadionilla sekä maraton- ja kävelyreiteillä. Mutta ei siinä kaikki. Muita vastuutehtäviä olivat harjoittelu- ja lämmittelykentät, kilpailukansliat, kokoontumispaikat, kilpailutekniikka, tuomariston rekrytointi ja huolto sekä lähetti- ja monistustehtävät.

Kaikki näiden tehtävien yhdeksän vastuullista johtajaa (Harri Holmberg, Pentti Järvinen, Valentin Kononen, Vesamatti Laakso, Torsten Lindquist, Harri Mannermaa, Hannu Nurmi, Maarit Ovaska ja Mikko Vuorinen) kuuluivat kilpailuosaston johtoryhmään. Heillä oli

Kuten sopi myös mediakatsomon lisäkatos. Tämä kuva on jo historiaa ...

Synkät pilvet kiertävät Olympiastadionia, jonka tulostaulu julistaa ME-tuloksen syntymää.

vuorostaan johdettavanaan omat jaosto-organisaationsa. Joten kokouksia riitti ja muistiota sekä suunnitelmia kertyi iso pino.

Kilpailutoiminnan päivittäisistä operatiivisista tehtävistä vastasivat kisatoimistossa Pekka Paakkanen johtajana ja Essi Linnola energisenä joka paikan toimijana. Lisäksi liiton kilpailutoiminnasta vastaavat Kari Wauhkonen ja Mika Muukka osallistuivat kilpailuosaston työhön ja kokouksiin. Karin vastuulla oli koulutuksen koordinointi ja paljolti myös toteutus sekä aikatauluasiat. Mika vuorostaan vastasi harjoituspaikkoihin ja Stadionin tiloihin liittyvistä asioista.

Tuomaristo

MM-kisojen tuomaristo koottiin siten, että johtavat tuomarit (noin 50 henkilöä) nimettiin kutsuperiaatteella ympäri Suomea. Pohjoisin johtava tuomari taisi olla Pellon Aatos Keskitalo, jonka tytär juoksi naisten pikaviestijoukku eessamme. Suurin osa varsinaisesta palkintotuomarien joukosta koottiin piirien kiintiöidensä pohjalta tekemien ehdotusten perusteella. Tämän lisäksi kilpailuosaston toimitsijaresursseihin kuului joukko vapaaehtoishaun kautta tulleita henkilöitä mm. lähetteinä, harjoituskentillä ja kokoontumispaikoilla.

Ylintä päätösvaltaa kilpailuosaston asioissa käyttivät kuitenkin IAAF:n nimeämät henkilöt. Koko MM-kisojen suunnittelu- ja toteutusvaiheen aikana teknisten delegaattien rooli oli erittäin merkittävä. Yhteistyö heidän kanssaan oli saumatonta. Tämän lisäksi tuomaristoon kuuluivat kävelytuomarit ja yhdeksän kappaletta ITO:ja (International Technical Officials). Heidän roolinsa oli valvoa, että suorituspaikoilla toimitaan sääntöjen mukaisesti ja muutenkin tasapuolisesti. ITO:jen kontribuutio kisojen onnistumiselle jäi syystä tai toisesta vähäiseksi.

Aikataulu

Kilpailuaikataulun valmistelu oli järjestelyorganisaation puolelta Kari Wauhkosen kokeneissa käsissä. Eri osapuolet - YLE yhtenä tärkeimmistä - esittivät asiaan omat näkemyksensä. IAAF:n hallitus hyväksyi kokouksessaan aikataulun ja sen mukaan mentiin kesään 2005 saakka.

Kun lopulliset ilmoittautumiset olivat tiedossa, alkoi keskustelu aikatauluun tehtävistä muutoksista. Monien keskustelujen jälkeen aikatauluun tehtiin tarpeelliseksi katsottuja muutoksia, mm. eräiden loppukilpailujen alkamisaikoja muutettiin. Tekniset delegaatit hyväksyivät nämä muutokset. Kun sitten Helsinkiin saapui IAAF:n TV-delegaatti, ghanalainen Ernst Obeng, tunnelma kiristyi ja lopputuloksena oli paluu vanhaan aikatauluun.

Kilpailuosaston kannalta tästä soutamisesta ja huopaamisesta oli se merkittävä hankaluus, että jouduimme muuttamaan useaan kertaan omia apuaikataulujamme, mm. tuomariston työvuorolistoja, kokoontumispaikkojen aikatauluja ja monta muuta asiaa.
Kun sitten säänhaltijat päättivät kääntää tiistai-iltana lopullisesti nurjan puolensa Olympiastadionin yläpuolelle, muuttui moni asia eikä TV-delegaattikaan voinut asialle mitään. Kenttälajit oli pakko siirtää tuleville päiville, koska sateen runtelemilla suorituspaikoilla kilpaileminen oli mahdotonta tai vaarallista. Onneksi juoksut saatiin vietyä myöhennetyllä aikataululla saman illan aikana. Tässä mielessä yksi MM-kisojen kovimpia tuloksia oli USA:n Bershawn Jacksonin 400 metrin aitojen voittoaika 47,30.

Sekä miesten että naisten seiväshyppykilpailut siirrettiin turvallisuussyistä päivää myöhemmiksi. Aikatauluista löytyi tilaa näille muutoksille. Teoreettinen, mutta samalla erittäin mielenkiintoinen on kysymys, mitä aikataulun suhteen olisi tehty, jos tiistain ja keskiviikon sadekuurot olisivat ajoittuneet kisojen päätöspäiville.

Statistiikkaa

Minkälainen kokonaisuus yleisurheilun MM-kisat itse kilpailusuoritusten osalta olivat, siitä saa kuvan poimimalla tietoja kokoamastani kilpailustatistiikasta. Kilpailulajeja oli 47 ja osallistujia yhteensä 869 miestä, 704 naista ja 67 viestijoukkuetta. Ilmoittautuneista urheilijoista noin 10 prosenttia ei varmistanut osallistumistaan itse kisoihin ja varmistetuistakin urheilijoista 2 % jäi saapumatta itse suorituspaikoille.

Yleisurheilun MM-kilpailut voi nähdä yhtenä kilpailuna tai pienistä palasista (alku- ja välieristä, karsinnoista sekä loppukilpailuista) koostuvana kokonaisuutena. Itse asiassa erillisiä kilpailutapahtumia oli 268, joissa kilpaili 3032 urheilijaa. Yhteensä kilpailusuorituksia kertyi 5421 kappaletta. Hylättyjä kilpailusuorituksia oli 50, näistä 28 kolmessa kävelylajissa.

Kilpailujen tuomarineuvoston ratkaistavaksi tuli 16 kirjallista vastalausetta, joista se hyväksyi kaksi ja hylkäsi loput 14.

Missä määrin kilpailusuorituksista pois jääneet urheilijat ovat sellaisia, jotka harrastavat matkailua IAAF:n kustannuksella, on epäselvää. Jokaisella IAAF:n jäsenmaallahan on oikeus lähettää kisoihin yksi mies- ja yksi naisurheilija. Samalla lailla IAAF:n kongressista tuli tietoa, että siellä kaivattiin runsasta pariakymmentä kokousdelegaattia, jotka olivat matkustaneet Helsinkiin, mutta eivät olleet löytäneet perille Messukeskuksen kokoustilaan. Ehkä he olivat kiinnostuneempia Helsingin kulttuuri- ja viihdetarjonnasta kuin ikävistä kokousrutiineista!

****

MM-kisat ovat valtaosiltaan historiaa, mutta keskustelu asiasta jatkuu vielä. Taloudellinen tulos kiinnostaa oikeutetusti monia. Mielenkiintoisempi on kuitenkin kysymys siitä, miten kisat onnistuivat niitä hakeneen Suomen Urheiluliiton näkökulmasta - ei pelkästään taloudellisesti ja organisatorisesti - vaan myös pitemmällä perspektiivillä.

Jälkimmäisiä tavoitteita metsästämään oli liiton hallitus asettunut erillisen hyödyntämisvaliokunnan. Miten se tavoitteissaan onnistui, on minullekin epäselvää. Toisaalta lopullinen onnistuminen liiton strategisten tavoitteiden osalta mitataan vasta tulevina vuosina, aikana, jolloin MM-kisojen aikainen rankkasade on vain piristävä kisamuisto ja Evilän pronssihyppykin on jäänyt uusien menestysten alle.

Toivoa sopii, että MM-kisojen merkeissä maahan kylvetty siemen tuottaa kelpo sadon. Tai sitten tulee halla ja vie lähes kaiken, myös vanhat siemenviljat. Näissä asioissa ei ole tappiontakauksia eikä katokorvauksia. Kaikki on kiinni liitosta itsestään ja sen päätösvaltaa käyttävistä ihmisistä.

SEPPO MARTISKAINEN

Kisojen päättäjäistunnelmia tulevien kisaisäntien esittämänä.

Yleisurheilun elinvoima kattaa edelleen koko valtakunnan

TULEVAISUUDEN MENESTYS RATKAISTA

Yleisurheilumme nykyhistoriassa 1970-luku on ollut kansainväliseltä menestykseltään paras. Kyse ei ole suinkaan sattumasta, kyseinen vuosikymmen jalosti parhaaseen urheiluikäänsä historiamme suurimmat ikäluokat, jotka olivat hiihtäneet ja yleisurheilleet lapsuutensa ja varhaisnuoruutensa vuodet, oppineet väliaikoina tekemään ruumiillista työtäkin.
Saatuaan Euroopan mestaruuskisat (1971) järjestettäväkseen Suomen Urheiluliitto – silloisen puheenjohtajansa **Jukka Uunilan** johdolla – uudisti valmennusjärjestelmänsä ja eväät sen aikaiselle ”tuhkimotarinalle” olivat olemassa.

1970-luvun jälkeinen elämä Suomessa – kuten muuallakin sivistyneessä maailmassa – on muuttunut huikeasti enemmän kuin minään muuna vastaavan mittaisena aikakautena. Yhteiskuntien teknistyminen – informaatioteknologian sovellukset kärki-ilmentyminä – ja urheilun viihdeteollistuminen ovat johtaneet siihen, että urheilussa yksilölajit ovat olleet häviäjiä ja joukkuelajit voittajia.
Globaalissa katsannossa yleisurheilun perinteinen mahtimanner Eurooppa on joutunut luopumaan osasta ”markkinaosuuksiaan” – Karibian alue, Afrikka, jopa Aasia elävät vahvaa nousun aikaa. Lukuisista epäilyistä ja ”mustista pilvistä” huolimatta USA näyttää pärjäävän aina vaan, yli 800 vahvasti resursoidun NCAA:n ohjelmaan kuuluvan yliopiston tarjoama perusta on vahvinta laatua maailmassa. Siltä osin historia on toistamassa itseään, että Venäjä on taas nousemassa yleisurheilun toiseksi ”dinosaurukseksi” – naisurheilijoidensa osalta maa sitä jo on.

Huippu-urheilun edellytykset

Suomalainen yleisurheilu suoriutui isosta voimainkoetuksestaan, Helsinki 2005:stä hienosti. Kisajärjestelyjen osalta kiittävä palaute maailmalta näyttää olevan huomattavasti yksiselitteisempää kuin mitä kotimaiset arviot asiasta ovat.
Urheilutulokseen Suomi voi olla myös tyytyväinen, mitali ja neljä pistesijaa ovat koko lailla se taso, jolla Suomi on liikkunut lajin nykyhistoriassa. Mitalistin laji, persoona ja tapa, jolla pronssi tuli ovat lisäksi antaneet urheilumuodollemme imagollista bonusta.
Kahden edellisen vuoden arvokisat (Pariisi 2003 ja Ateena 2004) ovat kuitenkin viestittäneet myös siitä, onko yleisurheilumme kansainvälinen kilpailukyky enää perinteidensä velvoittamalla tasolla? Hyvä ja aiheellinen kysymys, joka voidaan laajentaa koskemaan Suomen huippu-urheilua kokonaisuutenakin.
Maamme huippu-urheilua on kehitetty tosissaan, urheilijan tarpeista vahvasti lähtien. Urheilijan ympäristöön keskittyminen ja yhteiskunnallinen työorientaatio ovat johtaneet siihen, että samalla kun moni asia on kehittynyt, valmentamisen määrä ja laatu ovat heikentyneet dramaattisesti.
Näin on käynyt eritoten urheiluseuratyössä, missä vähenevät urheilijamäärät ovat suoraa seurausta vähentyneestä valmentamisesta. Urheiluseuroissa toteutettavan lasten ja nuorten ohjaamisen ja valmentamisen toimintaedellytysten pitäisi nousta yhteiseksi visioksi ketjussa opetusministeriö, kunnat, urheilun keskusjärjestöt ja lajiliitot. Jos seurat eivät saa merkittävää apua tuossa ydintehtävässään, tulee niiden suomalaislajien lukumäärä, joissa urheilemisen – lue seuratyön – pohja on jo pettänyt, lisääntymään.

AMMATTIMAINEN VALMENNUS EI YKSIN OLE ISO VASTAUS • PALKKIOPERUSTEINEN VALMENNUS SAATTAA SITÄ OLLA

Suomen Urheiluliitossa ollaan juuri nyt toimeenpanemassa Suomen Yleisurheilun Strategiaa 2006 – 2009. Tämän vuoden aikana synnytetty strategiatyö hakee vastauksia oikeisiin kysymyksiin, niiden löytymiseen ei kuitenkaan tule riittämään yksin, edelleenkin ison, liittomme omat voimavarat. Toiminnallista kumppanuutta tarvitaan nykyistä leimallisemmin koko tuosta yllä mainitusta ketjusta.
Strategiatyö lähtee siitä, että yleisurheilu tulee pysymään koko valtakunnan urheilumuotona, joskin sen hyvinvointi tullaan enenevässä määrin rakentamaan valtakunnan ja maakuntien kasvukeskuksissa, siellä missä nykyiset suurseuramme toimivat.
Seuraluokittelun perusteet ja siihen ladattavat resurssit tullevat korostamaan suurseuroja, mutta valmennusjärjestelmän suora tuki tulee jatkossakin kohdistumaan niihin yksilöihin – urheilijoihin ja valmentajiin – jotka ”nostavat päätänsä” missä tahansa Suomen niemeä. Tilanne on hyvin haastava – katsotaan sitä vaikka tämän kauden valossa; yleisurheilijamme saivat menneenä kesänä yhteensä kuusi henkilökohtaista arvokisamitalia, ko. mitalijuhlia pidettiin Himangalla, Lehtimäellä, Pielavedellä, Pieksämäellä, Imatralla ja Tampereella.
Ammattimaisesta valmennuksesta on osattu puhua viisaita jo **Tapani Ilkan** aikakaudesta lähtien. Valmennuksesta toimeentulonsa saavien dramaattinen lisääminen ei ole mahdollista yksin SUL:nkaan kokoisten lajiliittojen voimin. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Olympiakomitea olisi tulossa talkoisiin, joilla ainakin lajiliittojen valmennusjärjestelmiä voitaisiin tukevoittaa. Realismia on toki, että muutama verokirjallisten valmentajien lisävakanssi ei vielä ”kesää tee”. SUL:n omaksi tehtäväksi jää lanseerata kenttään palkkioperusteisen

AN KASVUKESKUSTEN SUURSEUROISSA

valmentamisen mallit – perinteisten vapaaehtoisuuteen pohjaavien mallien sijaan.

Realismia on sekin, että ulkopuolelta ei liene tulossa mittaluokkia uudistavia lisäresursseja urheiluseuroille. Näin ollen uudistuminen tulee tehdä pääsääntöisesti omin voimin ja hakea toimivat sovellukset niistä malleista, jotka jo muutamissa urheilumuodoissa toimivat. Asiakkaat eli urheilevien lasten ja nuorten kodit ovat valmiita maksamaan laadukkaista palveluista. Tulosta tekevä urheiluseura luo laadukkaat ohjaus- ja valmennuspalvelut lapsille ja nuorille, kerää niihin liittyvät lukukausi-/palvelumaksut kodeilta ja tulouttaa niitä vastuullisille ohjaajille ja valmentajille – olivatpa he sitten toimeentulokseen tai oman toimen ohella kyseistä työtä tekemässä.

Tässä asiassa vanha kulttuuri ja uusi kulttuuri tulevat varmasti törmäämään toisiinsa. Seuran ohjaus- ja valmennuspalveluiden laatu on avainkysymys, isosta työstä ja isosta vastuusta pitää saada korvaus, muuten isoa työtä ja isoa vastuuta ei enää synny. Isot muutokset eivät koskaan ole nopeita, perinteiselle seuratyölle jää varmasti yllin kyllin tilaa, myös ohjaus- ja valmennussektorilla. Sitä voivat edustaa esimerkiksi kerran viikossa tapahtuva yhden urheilukouluryhmän vetäminen tai omien lasten valmentaminen.

Hyvä menestymispohja olemassa

Huippu-urheilumme lähitulevaisuus näyttää turvatulta. Vuosina 1974 – 1983 syntyneiden urheilijoiden kertymä on hyvä, heillä sitoutuneet valmentajat ja laadukas toimintaympäristö tehdä tulosta. Tilastollinen tarkastelu osoittaa, että heidän jälkeensä syntyneiden urheilijoiden juniorivuosien tuloskehitys ei nouse nykyisen kärkiryhmän tasolle. Lontoon Olympialaisten (2012) jälkeinen menestys syntyy siitä, että valmennuksen laatua onnistutaan parantamaan, aikaa ei ole hukattavaksi, nyt alkavalla strategiakaudella 2006 – 2009 pitää jo onnistua.

Yleisurheiluun liittyvät arviot ovat lähes aina hyvin ongelmakeskeisiä, se peilaa suomalaista tapaa suhtautua asioihin yli päänsä. Silloin unohtuvat helposti ne mahdollisuudet ja valtava elinvoima, jota nimenomaan suomalaisella yleisurheilulla edelleen on. Eräs Tampereen Pyrinnössä toimiva urheiluperheen äiti taisi osua ytimeen todetessaan, että ”yleisurheilu tarjoaa lapsillemme ja nuorillemme ainutlaatuisen tavan toteuttaa itseään”.

Näin se on, tutkijat Seppo Sarna ja Pauli Vuolle Jyväskylän ja Helsingin Yliopistoista ovat osoittaneet, kuinka eri vuosikymmenillä menestyneet yleisurheilijat ovat verrokkiryhmiinsä nähden eläneet terveempinä ja pärjänneet elämässään paremmin – asia, jonka voisi valjastaa vaikka markkinoinnin välineeksi.

Jarmo Mäkelä
valmennusjohtaja
Suomen Urheiluliitto

OMITUISET MM-KISAT

Heti aluksi on todettava, että ennustukseni ei toteutunut MM-kisoissa. Odottelin O-P Karjalaiselta vieläkin parempaa menestystä kuin mitä tuli. Harvoin olen veikannut kuitenkin näinkään hyvin. Jos ennustukseni olisi tehty vasta alkukesästä, olisin ilman muuta veikannut Pitkämäkeä mitaleille. Talvella Terosta tiedettiin vain se, että nuori mies on harjoitellut hyvin ja että tulosparannusta on odotettavissa. Tuskin edes mies itse osasi veikata ja odottaa niin rajua tulosparannusta, kuin sitten jo kesäkuussa tuli.

En osannut veikata Evilääkään mitaleille. Minusta Tommi on aina kuitenkin ollut positiivinen “uhoaja” eli sellainen joka pitää sanansa. Niitä miehiä meillä on kovin harvassa. Oli siis enemmän kuin hienoa olla stadionilla todistamassa Tommin pronssihyppyä.

Muutama kommentti joukkueen suorituksista: Pikajuoksut menivät suurin piirtein ennakko- odotusten mukaisesti – ei menestystä ja osin alisuorituksia. Miesten pikaviestijoukkue ylsi SE-lukemiin. Sitä voi pitää positiivisena suorituksena, kun tietää vaihtoharjoitteluun käytetyn ajan. Stadionilla paikalla ollut vuoden -72 viestijoukkue saa edelleen kokoontua muistelemaan Münchenin juoksuaan. Naisten viestijoukkue sitten osoitti, mitä harjoittelemattomuus vaikuttaa – kapula ei tule maaliin.

Kestävyysjuoksujen ainoa valopilkku Keskisalo osoitti, että terveenä pysyen hän on aivan eurooppalaista huipputasoa. Toivotaan terveyttä.

Hypyt saavat paistatella Tommin pronssin loisteessa. Frösénillä oli elämänsä tilaisuus tehdä Evilät, mutta homma ei toiminut. Olikohan finaalipaikka jo henkisesti riittävä suoritus?

Heittäjien varassahan Suomi on pitkään ollut ja niin oli koko lajiryhmää ajatellen nytkin. Neljä pistesijaa on siitä todisteena. Teron mitali oli todella pienestä teknisestä jutusta kiinni. Olihan siinä pojalla myös paineita tuvan täydeltä, joten ei sinänsä ihme, jos kaikki tekniikan hienoudet eivät pysyneet hallinnassa.

Karjalainen kertoi itse, että paras heitto oli hänen senhetkinen maksiminsa eikä sen enempää voi vaatia. Toivottavasti O-P saa nyt harjoitella talven terveenä, niin EM-kisat voivat olla paitsi Teron niin myös O-P:n kisat.

Sitten tunnustan, että yllätyin todella positiivisesti Tarvaisen heitosta. Aikaisemmat suurkilpailunäytöt eivät ole olleet kovin vakuuttavia. Toivottavasti tuosta heitosta aukesi sellainen lukko, että ensi kesänä voidaan odottaa vieläkin parempaa menestystä. Sääli, että Mikaelan paikat eivät kestäneet. Siinä meni yksi pistesija sivu suun.

Ottelija Ojaniemen pistesija meni epäonnistuneeseen korkeushyppyyn. Jaskan ponnistusvoimalla luulisi 210 olevan helppo nakki! Hyppäähän se naapurin likkakin liki noita korkeuksia. Uskon Jaskan mahdollisuuksiin jatkossa, kunhan tuo korkeus, seiväs ja aidat saadaan oikeaan jenkaan.

Haluamatta masentaa ketään joukkueessa ollutta, täytyy todeta, että kaikkien paikka ei olisi ollut joukkueessa, sillä niin heikkoja suorituksia eräät tekivät. Esitin keväällä, että itsensä huonokuntoiseksi tai sairaaksi tuntevat luopuisivat kisasta kunniakkaasti, mutta eipä näyttänyt viestini menneen perille. Se ainoa, joka luopui eli Tiia Hautala, teki sen sitten, kun oli jo saanut varusteet eikä ketään voitu nimetä hänen tilalleen.

Kisat olivat hyvät, vaikka olosuhteet olivat hirveät – omituiset MM-kisat. On varmaa, että urheilijat ja kisavieraat muistavat Suomen ja Helsingin. Helsinki ei ole kuiva paikka. Lähes päivittäin stadionilla kastuneena tuli väkisin mieleen ajatus siitä, millaista olisikaan ollut, jos koko stadion olisi katettu?? Ruotsalaisten mollauksesta huolimatta toivon, että Göteborgissa olisi paremmat kelit kuin mitä me pystyimme tarjoamaan.

Onnistuneita leikkauksia ja hyvää talviharjoittelukautta itse kullekin Göteborgiin valmistautuvalle toivotellen

Antti Lanamäki

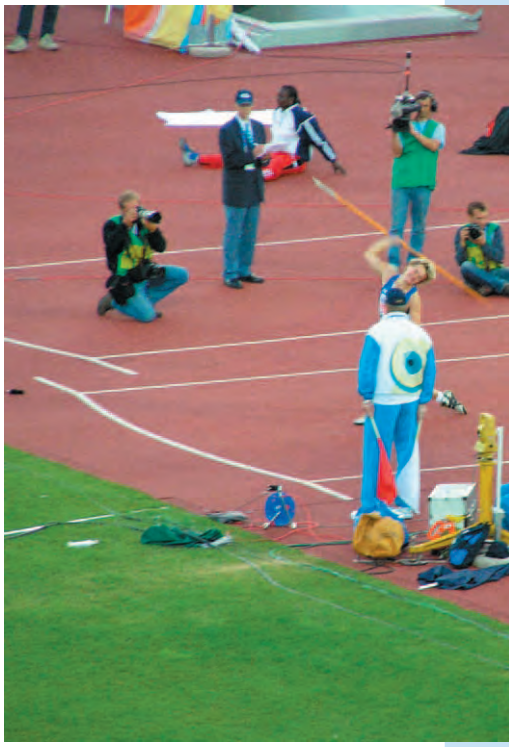

JK. Kiitokset SUL:lle, joka järjesti kisojen aikana tapaamiset niin vanhojen työntekijöiden kuin MM-83 joukkueen jäsenten kesken.

HELSINGIN MM-KILPAILUT KATSOJAN SILMIN

Helsingin yleisurheilun maailmanmes taruuskilpailut pidettiin Sateen Jumala Esterin suihkujen alla. Näin jälkeenpäin muistellen kisoista on ensisijaisesti mielessä sää. Näin ei tietysti saisi olla, mutta kun siltä se vain tuntuu.

Kuitenkin urheilullisesti kisat olivat erittäin hienot ja nautittavat, vaikka katsoinkin niitä suurimmaksi osaksi mökillä Kangasniemellä. Syy tähän oli yksinkertainen, eläkeläisellä ei ole varaa sijoittaa edes MM-kisojen seuraamiseen kaikkine oheiskuluineen poskettoman

suuria summia. Omien kulujen lisäksi olisivat tulleet myös vaimon kulut. Halvempaa oli aikoinaan matkustaa Australiaan Sydneyn olympialaisiin. Niihin oli aikaa myös säästää.

Kun Suomen järjestäjämaana oli tavoitteena saada kisoista hyvä tuotto, niin lippujen hinnat oli hinattava pilviin. Siitä huolimatta pitää mennä veronmaksajien kukkarolle tappioiden kattamiseksi.

Itse urheilu oli luku sinänsä; se oli huippu-urheilua. Kun TV:stä on kesänmittaan tottunut näkemään ns.jänisjuoksuja, niin Helsingissä nähtiin oikeita kilpailuja, joissa ei etukäteen tiennyt voittajia. Paitsi tietysti Kenenisa Bekele 10 000 metrillä. Muut juoksut tarjosivat mielenkiintoisia kilpailuja.

Samaa on sanottava muistakin lajeista, esimerkiksi keihäässä varma suomalaisvoittaja jäi yllättäen neljänneksi. Siitäkös kansan suru. Mielestäni Länsi-Uusimaan toimittaja Kari Sallinen (aikoinaan suunnistuksen maailmanmestari) kirjoitti mainiosti keihäänheittäjä Tero Pitkämäen kilpailusta. Sallinen kirjoitti, että Pitkämäelle kasattiin etukäteen sellaiset paineet, missä hänellä ei ollut muuta kuin hävittävää. Jäi ottamatta huomioon, että hänellä oli myös voitettavaa. Kävi niin kuin kävi, mutta Pitkämäki on kuitenkin vuoden 2005 paras keihäänheittäjä. Meillä tulisi pidättäytyä liiallisista menestyshehkutuksista etukäteen.

Tommi Evilä ei tiennyt minkälaisen palveluksen hän teki Suomen Urheiluliiton valmennusorganisaa tiolle. Hänen mitalinsa edesauttoi Jarmo Mäkelää valmennusjohtajaksi. Ihmetyttää kuitenkin, että menestyneimmän lajiryhmän - hyppyjen - lajipäällikkö Risto Koskinen jäi uuden valmennusorganisaation ulkopuolelle.

Miten Suomen Urheiluliitto aikoo hyödyntää Evilän mitalin nuorten aktivoimisessa, se jää arvoitukseksi? Tampere ainakin on jo hyödyntänyt palkkaamalla Tommi Evilän kaupungin PR-mieheksi.

Kun nimeän itsekkäästi kisojen kolme parasta urheilijaa, niin naiset voittavat 2 – 1.
Parhaaksi urheilijaksi valitsen naisten seiväshypyn voittajan Yelena Isinbayevan ja toiseksi naisten 5000 m:n ja 10 000m:n voittajan etiopialaisen Tirunesh Dibaban. Paras miesurheilija, 10 000 m:n voittaja Kenenisa Bekele sijoittuu listallani kolmanneksi. Tietysti näiden lisäksi kaikki voittajat ja jopa loppukilpailuun päässeet ovat todellisia huippu-urheilijoita.

Valitettavasti suomalaisista ei voida liiemmin puhua, kun tarkastellaan huippu-urheilua. Tietysti huippua edustivat Tommi Evilä ja Tero Pitkämäki. Hyvin lähelle pääsi vihdoinkin myös Olli-Pekka Karjalainen.

Onneksi ensi vuonna ovat Euroopan mestaruuskilpailut, joissa taas suomalaisillakin on mahdollisuudet jopa menestyä. Mutta sitä ennen Suomen Urheiluliitolla on vielä näytön paikka eli uuden puheenjohtajan valinta. Väistyvä puheenjohtaja Ilkka Kanerva on ilmoittanut halunsa jatkaa Kansainvälisen yleisurheiluliiton, IAAF:n hallituksessa. Liiton tulevaa puheenjohtajaa siis pidetään lähinnä kansallisena kehittäjänä. Mitä muutoksia tapahtuu tai ei tapahdu koko Suomen Urheiluliiton toiminnassa, se jää nähtäväksi! Veikkaan, ettei varsinaisesti mitään, suurin muutos taitaa olla vain lajipäälliköiden muuttuminen lajikapteeneiksi.

Liittovaltuusto siunaa tehdyt esitykset ilman sen suurempaa keskustelua. Seesteiseltä siis näyttää tulevaisuus.

Kari Sinkkonen, ex-valmentaja

Armas Valste 100 vuotta -seminaari 7.8.2005

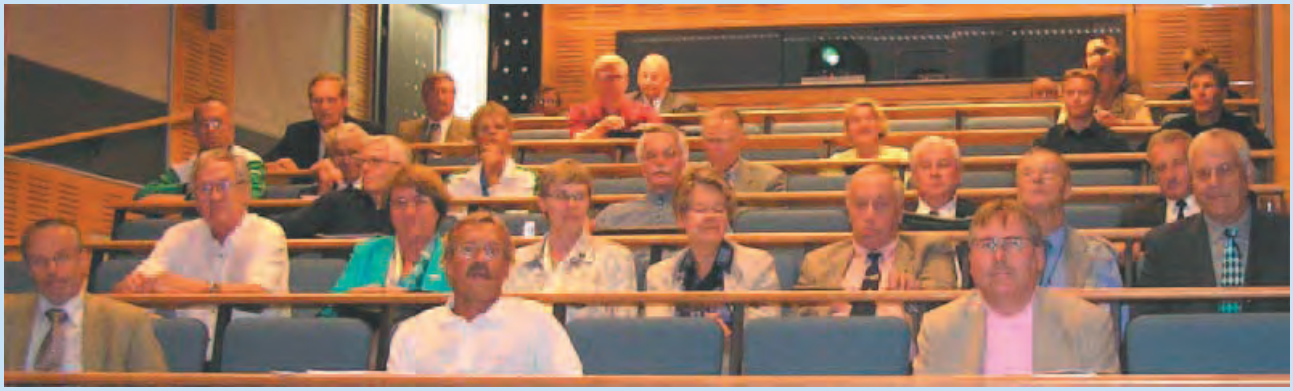

Armas Valsteen merkittävä panos Suomen yleisurheilulle on ollut omiaan synnyttämään mm. julkaisun ja seminaarin. Kun Armas Ilmari Valsteen (Wahlstedt) syntymästä 7.8.2005 tuli kuluneeksi sata vuotta oli julkaisu valmis. Samaan aikaan opetushallituksen tiloissa pidettiin huippuseminaari, joka kantoi samaa nimeä kuin julkaisu - Armas Valste 100 vuotta.

Armaksen nimeä kantava rekisteröity yhdistys Armas Valste yleisurheiluklubi ry on perustettu 1991 ja on seurausta Armaksen viimeisten päivien huolesta Suomen yleisurheilun tilasta. Hän oli itse kutsumassa kokoon kaksitoista yleisurheilun asiantuntijaa. Hänen voimansa kuitenkin ehtyivät ennen kokousta.

Julkaisuun on kerätty Armaksesta ja hänen edesottamuksistaan materiaalia, joka ei jätä ketään kylmäksi. Jäsenet voivat tilata julkaisun jäsenhintaan tässä lehdessä olevan ilmoituksen mukaan.

Seminaari keräsi noin 50 osallistujaa. Nuorin osanottaja oli 17-vuotias. Ajankohta oli sekä hyvä että huono ajatellen osallistujamäärää. Se oli kuitenkin päätetty järjestää ”oikealla paikallaan” eli Armaksen syntymäpäivänä 7.8. Ajankohta oli sikäli huono että kaikki halukkaat eivät ehtineet MM-kisakiireiltään mukaan. Toisaalta hyötyä oli mm. siinä että varsinkin luennoitsijoiden joukossa oli henkilöitä, jotka olivat Helsingissä juuri MM-kisojen ansiosta (mm. Pierre Dasriaux ja Arne Ljungqvist, joidenka luentorungot ovat tässä lehdessä).

Järjestelytoimikuntaan kuuluivat allekirjoittanut puheenjohtajana sekä Antti Lanamäki, Carl-Olaf Homén ja Kristina von Gerich. Erityinen kiitos Carl-Olaf Homénille, joka mm. järjesti ja huolehti siitä, että ulkomaiset vieraat olivat paikalla luennoimassa.

Seminaari aloitettiin juhlallisesti kakkukahveilla opetushallituksen ravintolassa. Siellä saimme nauttia toistemme seurasta sekä rentouttavista hetkistä esitysten parissa. Taisto Polvi lauloi Riitta Ingelin-Alastalon säestämänä.

Samalla seinälle heijastui Armaksen kuvia tietokoneelta. Tunnelma oli loistava, kiitos Taiston, Riitan ja hyvien tarjoilujen.

Luennot olivat sekä hyviä, viihdyttäviä että asiapitoisia. Tilaisuuteen osallistuvat saivat Armas Valste 100 vuotta -julkaisun ilmaiseksi osanottomaksuun sisältyvänä. Ensimmäiset kappaleet annettiin Armaksen lapsille Sirpa Koskiselle ja Juha Valsteelle.

Ulkomaisten luennoitsijoiden lisäksi seminaarissa luennoivat Lasse Virén, Matti Yrjölä, Pekka Peltokallio, Kari Sinkkonen ja Jussi Saarela.

Kaikki esitykset antoivat sekä opetusta että muistuttivat asenteiden tärkeydestä. Peltokallio kertoi esityksessään ”sankariurheilijat” mm. urheilijoista, jotka vammoistaan huolimatta ovat tehneet kansainvälisesti erinomaisia tuloksia.

Vielä kerran kiitos kaikille luennoitsijoille sekä seminaariin osallistuneille.

Huippu-urheiluterveisin,
Stefan von Gerich

Esitelmä AV 100 v seminaarissa

Runkosisältö Pierre Dasriaux'n esitelmästä

Ranska on Suomen ensimmäisiä maaotteluvastustajia vuodesta 1922. Maaotteluja jatkettiin toisen maailmansodan jälkeen 1946. 1950-luvun alussa huomasin **Armas Valsteen** johtavan suomalaisia joukkueita. Ranskalaisissa sanomalehdissä häntä tituleerattiin etenevänä valmentajana, joka oli vienyt monen hyvän suomalaisen urheilijan erinomaisiin tuloksiin. Mutta vasta 1970 tutustuin häneen kunnolla. Minulla kun ei ollut tapana puuttua valmentajien toimintoihin ja tunsin, ettei Armas ollut kovin innostunut tapaamisiin johtajien kanssa.

Haluan kertoa, että näiden kahden maan liittojen välisessä ystävyydessä **Jacques Dudal** – parhaita valmentajiamme, joka erikoistui seiväshyppyyn ja keihäänheittoon – vietti suhteellisen paljon aikaa Vierumäen Urheiluopistolla vahvistaen tietämystään näissä lajeissa. Palattuaan takaisin Ranskaan hän painotti kuinka Armas oli tehnyt häneen suuren vaikutuksen. Oppi Armakselta oli suuri.

Vuonna 1970 Armas ei enää toiminut valmentajana, vaan hänen liittonsa valitsi hänet ehdokkaaksi Euroopan Yleisurheiluliiton vasta perustettuun neuvostoon, joka syrjäytti IAAF:n Eurooppa-komitean, jossa Suomen edustajia olivat olleet herrat Piirto ja Lehtinen.

Armas nimitettiin hyvään asemaan Pariisin kongressissa ja vielä uudelleen samoissa olosuhteissa Rooman kongressissa 1975.

Neljä vuotta myöhemmin Berliinin kongressissa, Armas ei ollut läsnä. sillä hän ei asettunut ehdokkaaksi kolmatta kertaa ja silloin hänen liittonsa toi ehdokkaaksi **Carl-Olaf Homénin**. Armasta ehdotettiin valittavaksi kunniajäseneksi ja näin tapahtuikin valtavien suosionosoitusten kera.

Yhdeksän EAA-Council -vuotensa aikana Armas useampaan kertaan osallistui lautamiehistötoimintaan tai teknisenä delegaattina hoitaen asioita kuten säännöt edellyttivät. Kerran, Göteborgin hallimestaruuskilpailuissa 1974 ollessaan teknisenä delegaattina, hänellä oli ongelmia tuomariston kanssa ja hän otti asian esille neuvoston seuraavassa kokouksessa. Hänellä oli myös useita ja joskus voimakkaitakin väliintuloja, joista voin siteerata:

Esitys olla myöntämättä Eurooppa-cupin finaalia, jota ei olla valmisteltu tarpeeksi, kaupungille, joka ei vielä ole järjestänyt tämän kilpailun alkueriä tai semifinaalia.

Esitys velvoittaa Euroopassa kilpailevia muiden maanosien urheilijoita hyväksymään heidän kohdaltaan Euroopassa vallitsevia doping-testejä, jotka eivät siihen aikaan olleet siinä muodossa IAAF:n säännöissä.

Esitys perustaa EAA:n sisälle Tekninen komitea, sillä hänen mielestään vastaava IAAF:n elin ei toiminut tarpeeksi tehokkaasti.

Esitys sisällyttää ehto EAA:n sääntöihin, jossa mahdollinen riita kansallisen televisioyhtiön ja EAA:n jäsenmaan välillä johtaa siihen, ettei mitään EAA-kilpailua televisioida siinä maassa.

Yhtään mainituista esityksistä ei hyväksytty virallisesti, mutta kaikkia harkittiin ja ne vaikuttivat mainittujen asioiden edelleen kehittelyyn.

Armaksen voimakkain väliintulo tapahtui Sevillassa marraskuussa 1977, kokouksessa, joka kesti kahteen aamuyöstä. Hän oli toinen kahdesta, jotka halusivat julkituoda viidentoista – urheilukaudella ja varsinkin Helsingin Eurooppa-cupin finaalissa positiivisen doping- näytteen antaneen - urheilijan nimet.

Armas ei voinut osallistua kaikkiin kokouksiin ja sairauden takia oli poissa kahdesta ja pari kertaa ilman mainittua syytä, mutta pahoitellen. Hänen ystävänsä olettivat, että hän oli jättänyt Pohjolan talven ja lähtenyt Algarven miedompaan ilmastoon, jossa muutenkin viihtyi pitkiä jaksoja.

On totta, että Armas viihtyi lämpimissä olosuhteissa. Vuonna 1977 hän toimi teknisenä delegaattina Lillessä moniottelujen Eurooppa-cupissa, jossa vallitsi kylmät ja tuuliset olosuhteet. Kaksi kuukautta myöhemmin piti päättää Euroopan mestaruuskilpailujen pitopaikasta 1982 ja Ateena voitti äänestyksen 7-6. Keskustelin Armaksen kanssa päätöksestä, jota eivät ranskalaiset helpolla sulattaneet, jolloin hän sanoi minulle: "Miksi et kertonut minulle että niin kovasti halusitte mestaruuskilpailut maahanne? Olisin äänestänyt Lillen puolesta vaikka henkilökohtaisesti olen kyllä vahvasti Ateenan kannalla!"

Tämä on se Armas, jonka olen tuntenut: Vahva persoona ja myös hyvä ystävä. Hän käytti yleisurheilun hyväksi niin monta vuotta elämästään, säilyttäen vain pienen osan ajastaan harrastukselleen, jossa vaihtoi langattomasti tietoja suuren henkilömäärän kanssa ympäri maailmaa.

ARMAS VALSTE
YLEISURHEILUKLUBI RY

Esitelmä AV 100 v seminaarissa

Runkosisältö Professori Arne Ljungqvist'in esitelmästä

1970-luvun alussa oli Pohjoismaiden edustus johtavissa kv. yleisurheiluelimissä melko rajattu. Ensimmäinen edustaja oli ruotsalainen **Jacob Lindahl**, IAAF:n ja Euroopan liiton hallitusten jäsen. Muiden pohjoisten maiden johtavat jäsenet halusivat mielellään kilpailla Jacobin kanssa sillä seurauksella, että äänet hajaantuivat IAAF:n kongressissa Münchenissä 1972 niin, että Pohjola oli jäädä kokonaan ilman edustusta. Jacob Lindahl valittiin viimeisenä edustajana.

Itse olin tullut valituksi Ruotsin yleisurheiluliiton hallitukseen 1971. Kaksi vuotta myöhemmin otin haltuuni puheenjohtajuuden. München-kongressin kokemusten perusteella halusin kehittää pohjoismaista yhteistyötä johtotehtäviä ajatellen. Hain sen takia aikaisin yhteyttä suomalaisiin johtajiin. Puheenjohtaja **Jukka Uunila** osoitti avointa suhtautumista. Eräs, johonka kuitenkin tutustuin parhaiten, oli kuitenkin **Armas Valste**. Voin tyytyväisenä todeta, että meistä tuli hyviä henkilökohtaisia ystäviä

Kuvassa, joka on Montrealin Maailmacupista 1979, ei näy ainoastaan Armas VIP-katsomossa (tietenkin naisten ympäröimänä), vaan myös kaksi muuta suomalaista urheilujohtajaa, joista tuli läheisiä henkilökohtaisia ystäviäni, **Carl-Olaf Homén** ja **Nils Dahlman**.

70-luvun alussa ja keskivaiheilla Suomi oli selvästi Pohjolan johtava yleisurheilumaa ja yksi maailman parhaista. Sen takia minusta oli luontevaa, että Suomi edustaisi Pohjolaa johtotehtävissä, kun Jacob Lindahl vähitellen vetäytyisi, mikä tapahtui 1976. Pohjoismaiden yleisurheilujohtajat tapasivat sen takia strategiakokouksessa Maarianhaminassa 1975 Nils Dahlmanin – Suomen liiton varapuheenjohtajan – johdolla. Päädyimme strategiaan yhteistyöstä, jossa päätettiin että sopivinta tiettyyn asemaan, tuettaisiin yhteisesti, riippumatta siitä mistä, pohjoismaasta hän on.

Tämä yhteistyö johti vähitellen siihen, että Pohjola hallitsi useita avainasemia kv. yleisurheilun sisällä. Minusta tuli IAAF:n johtokunnan jäsen 1976 ja vähitellen sen varapuheenjohtaja. Pohjola onnistui saamaan puheenjohtaja-asemat neljässä IAAF:n kuudesta toimikunnassa (Tekninen, Lääketieteellinen, Kävely ja Veteraani). Hieman myöhemmin Carl-Olaf Homénista tuli Euroopan liiton puheenjohtaja ja siten myös IAAF:n johtokunnan jäsen. Pohjolan hallinta oli valtava. Vain Naiskomiteaa ja Maasto-/katujuoksukomiteaa johtivat muut, molemmat olivat saksalaisia.

Eräänä päivänä 1980-luvulla sain kutsun neuvotteluun IAAF:n presidentin Primo Nebiolon kanssa. Hän oli itse strategian mestari. Hän ihmetteli, miten on mahdollista, että Pohjola oli saanut sellaisen vaikutusvallan kansainvälisen yleisurheilun johtoelimissä. Mielestäni se oli positiivinen tunnustus.

Kuten mainittu, minusta tuli se, jota Pohjola kannatti IAAF:n hallitustyöskentelyä ajatellen – eikä joku suomalainen niin kuin olin ajatellut. Eräs vahvimpia kannattajiani oli Armas Valste. Vietimme - yhdessä vaimoni kanssa - monta mukavaa hetkeä häneen kanssaan. Hänen mielestään oli selvä, että minun tuli ottaa haltuuni IAAF:n presidentin asema. kun oli aika hollantilaisen Adrian Paulenin vaihdolle 1980-luvun alussa. Mutta tällainen ei sopinut ammattiuralleni. Armaksen tuki on kuitenkin aina antanut minulle paljon tyydytystä.

Uskon, että perustana sille, että Armas tuki juuri minua, on minun ammattikokemukseni lääketieteellisessä tutkimuksessa ja että voisin siten puuttua yleisurheilun ja muun urheilun rehottavaan lääkeaineiden väärinkäyttöön. Niinhän siinä sitten kävi. Viimeiset kolmekymmentä vuotta ovat osaltani olleet taistelua dopingia vastaan, ensin Ruotsissa, sitten kv. yleisurheilussa ja vähitellen myös maailmalaajuisessa urheilussa.

IAAF oli ensimmäinen kv. urheiluliitto, joka suhtautui vakavasti dopingongelmaan. Taistelu alkoi 70-luvun lopulla. Täten IAAF oli johtoesimerkki, jonka säännöt muodostivat normeja. Se kv. "WADA-koodi", joka nyt on otettu käyttöön pohjautuu paljolti IAAF:n sääntöihin.

Mutta "matka WADAan" (World Anti-Doping Agency) on ollut pitkä ja mutkikas. Kauan enemmistö kv. urheiluliitoista suhtautui passiivisesti dopingiin ja vain muutamat maat – etupäässä Pohjoismaat – toteuttivat omia dopingin vastaisia ohjelmiaan. Vielä 1999 kun WADA perustettiin, löytyi vain 12 olympialaista urheiluliittoa, jotka toteuttivat ns. "kilpailujen ulkopuolista testausta". Vähemmällä kuin puolella olympialaisista liitoista oli säännöt, jotka sallivat sellaisia testejä. Yhtä paha tilanne oli kansallisilla rintamilla. Kun **Katrin Krabbe** ja kaksi hänen kollegansa jäivät kiinni kilpailujen ulkopuolisissa testeissä Etelä-Afrikassa 1990-luvun puolivälissä, ei urheilijoita voitu rangaista, kun kansalliset säännöt Saksassa eivät tukeneet tämän sorttista toimintaa.

WADA perustettiin 1999 IOCn toimesta yhteistoimintaelimeksi maailman urheilun ja maailman hallitusten välille. Syynä oli puute tehokkaasta dopingin vastaisesta työstä kv. urheilussa sekä sääntöjen kirjo, joka vallitsi. Nyt on "WADA-koodi" otettu käyttöön ja tehty pakolliseksi vuodesta 2004 urheilulajeissa, jotka haluavat osallistua olympialaisiin sekä kansallisille olympiakomiteoille, jotka haluavat lähettää osanottajia olympialaisiin. Torinon olympialaisten alla hallitukset ympäri maapalloa tulevat tekemään sopimuksen UNESCO:n alaisuudessa, joka rakentuu WADAn koodille. Täten olemme vihdoin saaneet dopingia koskevan maailmanlaajuisen ja yhteneväisen säännöstön.

Nyt pitää asettaa paineita kv. liitoille ja kansallisille elimille niin, että saadaan aikaan nimensä mukaisesti anti-doping -toiminta. Edelleen (vuoden 2004 tilastot), yleisurheilu on urheilumuodoista selvästi tehokkain dopingin vastaisen työn toteuttaja ja suorittaa selvästi eniten kilpailujen ulkopuolisia testejä. Ei siis ole ihme, että yleisurheilu myös löytää eniten huijareita. Tästä ei yleisurheilulle tule antaa negatiivista julkisuutta – mikä valitettavasti on tilanne – vaan tunnustusta.

Uskallan vakaasti väittää että dopingin esiintyminen yleisurheilussa tänä päivänä on vähäisempää kuin esimerkiksi 10-15 vuotta sitten. Se näkyy mm. useiden lajien pysähtyneessä tai jopa taantuneessa tuloskehityksessä. Tietysti esiintyy edelleen huijareita. Dopingin kitkeminen kokonaan on yhtä utopistista kuin rikollisuuden poistaminen yhteiskunnasta. Mutta kehitys kulkee oikeaan suuntaan. Erityisen ilahduttavaa on muuttunut suhtautuminen dopingongelmaan USA:ssa. Huomiota herättävän vastakohta-asettelun jälkeen, jota kävin USA:n yleisurheiluliiton kanssa Sydney'n olympialaisissa, ovat vastuulliset viranomaiset USA:ssa ymmärtäneet vakavuusasteen. Nyt on riippumaton taho – USADA (United States Anti-Doping Agency) – ottanut vastuun urheilun anti-doping -työstä ja aikaansaannokset ovat merkittäviä. USA:n presidentti kertoi talvella 2004 puheessaan "Adress to the Nation" tarpeellisuudesta ottaa dopingkysymykset vakavasti amerikkalaisessa urheilussa. Ja vuoden 2005 aikana on pidetty jatkuvia kongressikuulusteluita kohdentuen moneen USA:n ammattilaisurheilun esikuvaan. Vaatimuksena on voimakeinot huumeiden väärinkäytöstä amerikkalaisessa urheilussa ja odottamassa on lainsäädäntöuhka tällä alueella. Minua ei hämmästyttäisi, jos niin pian kuin Helsingin MM-kisoissa nähtäisiin amerikkalaisen anti-doping -linjan seurauksia.

Mutta historia kertoo, että aina tulee olemaan niitä, jotka ovat valmiita kokeilemaan uusimpia aineita menestyksensä toivossa. Ja näin siitä huolimatta, ettei keinojen vaaroja ole selvitetty eikä lääketieteellisiä vaikutuksia osoitettu. Epo-tapaukset Salt Lake City'ssä 2002 toimivat esimerkkinä siitä, THG-tapaukset 2003 samoin. Seuraava vaara on, että geenitekniikan edistymistä tullaan väärinkäyttämään dopingmielessä. WADA on sen takia kehittänyt strategian vaaran kohtaamiseksi. Maailman johtavat geenitekniikan ja geeniterapian tutkijat ovat lupautuneet WADAn käytettäviksi. Tällä alueella pidettiin konferenssi New Yorkissa kolme vuotta sitten, ja strategia luotiin. Jatkokongressi aiheesta pidetään Tukholmassa joulukuussa 2005. Selvää on, että he, jotka uskovat, ettei geenimanipulointia dopingmielessä voida näyttää toteen, tulevat hämmästymään. Vaikka osatotuus piileekin väitteessä, että he, jotka ovat valmiita huijaamaan dopingin avulla, ovat hieman edellä meitä, jotka yritämme estää tällaista huijausta, pienenee etumatka koko ajan. Tänään se on minimaalinen.

IN MEMORIAM

MATTI KAUPPILA
20.10.2005 klo 10:42

Lukuisat yleisurheiluihmiset ovat saaneet suruviestin, Matti Kauppila on menehtynyt vaikeaan sairauteen Tukholmassa 55-vuotiaana.

Suuren osan elämäntyöstään Matti teki Ruotsissa. Ruotsinsuomalaisten asioiden puolesta uurastaminen, lämmin persoonallisuus sekä laaja tiedotus- ja urheiluasioiden hallinta tekivät Matista vuosikymmenten saatossa rakastetun ihmisen lahden molemmin puolin.

1970- ja 1980-lukujen huippu-urheilijamme – hiihtäjät ja yleisurheilijat eritoten – muistavat Matin managerina, joka järjesti aktiivisesti kilpailuja mukavine "tilitapahtumineen" Ruotsissa.

Vuonna 1991 Matti sairastui vakavasti. Sairauskierre, joka olisi monelta syönyt toiminta-kyvyn kokonaan, ei lannistanut kuitenkaan Mattia. Liikkuminen rollaattorilla ja siitä nousu kyynärsauvojen varaan olivat Matille vain hidasteita. Tapaaminen Matin kanssa oli aina yhtä helppoa sekä sydämellistä ja vain parhaan toivotusta suomalaiselle yleisurheilulle huokuvaa.

Matti Kauppilan nimi tuli tutuksi myös Sävellahjan kuuntelijoille. Ei ollut sunnuntaita, jolloin ei olisi kuultu hänen tervehdystään jollekin syntymäpäiväsankarille, yleensä urheilun parista tulevalle.

Uskon monen jakavan kanssani henkilökohtaisen kokemuksen Matin syntymäpäivätervehdyksestä. Varmasti viimeisen kahdenkymmenen vuoden ajan syntymäpäivänäni soi puhelin tai viimeisinä vuosina kilahti viesti kännykkään tai sähköpostiin Matin onnitellessa. Riippumatta kulloisestakin kunnostaan hän muisti ja onnitteli.

Viimeksi tavatessamme tämän syksyn Ruotsi-ottelussa Göteborgissa Matti saattoi aavistella tulevaa. Hän mainitsi kesäkuussa 2005 ilmenneen jälleen vakavan sairauden ja kertoi kesän mittaisesta keikastaan ja isosta leikkauksesta sairaalassa. Mutta hän halusi ennen muuta muistella kaikkein mukavimpia hetkiään suomalaisten yleisurheiluihmisten kanssa. Erityisen lämpimästi hän muisteli yhteistä kaupunkiretkeään Roomassa 1987 Seppo Rädyn kanssa – hauskaa oli ollut.

Enää ei kilahda syntymäpäivänä kännykkäviesti Tukholman suunta-numerosta, ei kuulu Ruotsiin maaotteluun tultaessa aina yhtä lämminhenkinen toivotus "Tervetuloa valtiovierailulle". Matti on lähtenyt viimeiselle "valtiovierailulle" maahan, jossa kivut ja vaivat ovat poissa.

Suomalainen yleisurheiluväki hiljenee kunnioittamaan Matti Kauppilan muistoa.

Ystäväsi
Jarmo Mäkelä

PAULI VYYRYLÄINEN
18.3.23-16.8.05

Tuskinpa 13-vuotias Pauli Vyyryläinen osasi aavistaa kilpaillessaan Poikapäivillä Viipurissa 1936, että olisi joskus Viipurin Urheilijoiden kunniapuheenjohtaja.

Pauli syntyi Johanneksessa, lähellä Viipuria. Karjala-lehden avulla hän seurasi urheilua ja vertaili tuloksiaan ikäistensä tuloksiin, mm. Nisse Hagmaniin.

Johanneksesta tuli lähtö Talvisodan jälkeen. Jatkosotaan Pauli osallistui vapaaehtoisena ja taisteli mm. Tali-Ihantalan lohkolla. Rauhan tultua hän kirjoitti ylioppilaaksi Niinisalon "sotalukiosta", missä oli toiminut oppilaskunnan urheiluvetäjänä. Hän aloitti lakitieteen opiskelun Helsingin yliopistossa työskennellen samalla Helsingin verovirastossa ja sai sitten paikan Valkealan taksoitussihteerinä.

Hän jatkoi vielä silloin kilpailemistaan ja suoritti Vierumäellä valmentajatutkinnon ja sai luokkavalmentajan kortin, jonka allekir. joittajina olivat Lauri Miettinen ja Retu Kukkonen. Pauli palasi Helsingin verovirastoon, jossa sai tehdä ylitöitä minkä jaksoi. Pauli jaksoi, mutta opiskelu siinä jäi, hän toimi virastossa edeten arvostetuksi verotarkastajaksi.

Helsingin Puotilaan nousi uusi asumalähiö ja Vartiokylän kentällä iltoja kului omien ja toistenkin poikien kanssa. Samalla hän liittyi Viipurin

Urheilijoihin. Paulin pojat menestyivät sarjoissaan hyvin, kukin vuorollaan VU:n viestijoukkueissa aina SM-tasolle, jopa mestaruuteen ja hopeamitaliin asti. VU:ssa Pauli oli useankin jaoston jäsen ja vetäjä 1964 alkaen. Hallituksen varsinaiseksi jäseneksi hänet valittiin 1970-76, puheenjohtajana hän toimi 1977-84 ja uudelleen 1987-88, jolloin kausi huipentui Kalevan maljan voittoon. Seuran kunniajäseneksi hänet kutsuttiin 1988.

Pauli oli Suomen Urheiluliiton hallituksen jäsen 1982-89, varapuheenjohtaja 1987-89 ja kilpailuvaliokunnan puheenjohtaja 1984-88. MM83-kisoissa Pauli toimi ylisihteerinä.
Lisäksi hän veti Sotaveteraanien Helsingin piirin kuntourheilutoimintaa useita vuosia sairastumiseensa saakka.

Paulin saaman arvostuksen pohjana oli hänen rauhallinen ja hienotunteinen suhtautumisensa, asiantuntemuksensa, päättäväisyytensä, huumorintajunsa ja taitonsa sovitella kiperissäkin tilanteissa.

Timo Paarma
Vuodesta 1964 Paulin kanssa toiminut.

MERKKIPÄIVIÄ

Kari Sinkkonen	70	10.1.
Hannu Posti	80	15.1.
Pekka Peltokallio	80	21.1.
Pertti Peltokangas	60	14.2.
Carl-Olaf Homén	70	24.3.
Veijo Nieminen	70	5.4.
Kaarlo Peltola	80	18.4.
Kalevi Härkönen	70	24.4.

ARMAS VALSTE – YLIVALMENTAJA

Hannu Posti:

”Ihmiskunnan rappeutuminen alkoi siitä hetkestä, kun keksittiin pyörä.” Muistan, kuinka **Armas Valste** esitti tuon kärjistyksen luentonsa aluksi joskus 50-luvulla.
Hänellä oli kyky käyttää värikkäitä mielikuvia mielenkiinnon herättämiseksi ja tunnelman tiivistämiseksi.

Ohjeet olivat selkeitä ja elämänläheisiä. Selväpiirteinen ja hyvä ohje oli esimerkiksi tämä, ”juoksijaksi tullaan vain juoksemalla”, tai ”juoksuharjoittelun punaisena lankana on juosta paljon ja suhteellisen hiljaa, kun matka lyhenee, niin vauhti nousee”.

Minä ihailin monet kerrat hänen värikästä ja asiantuntevaa luennointiaan, jossa lauseet, faktat ja mielikuvat soljuivat kuin vuolas puro. Armas Valste oli jotenkin vankka ja turvallinen valmentaja ja johtaja. Vaikutelma perustui hänen vankkaan asiantuntemukseensa ja selkeään esitystapaansa. Hänen olemuksestaan saattoi saada hieman autoritaarisen vaikutelman, mutta se perustui usein virhearviointiin.

Persoona

Valste kujeili mielellään omalla persoonallisella tavallaan. Tällaisissa tilanteissa voi urheilija tuntea itsensä hieman epävarmaksi. Kuitenkin kun katsoi tarkemmin, niin Armaksen ankarankin mimiikan takaa löy-tyi leikkimielinen, myhäilevä valmentajapersoona. Hän oli salaisesti hyvillään, jos pieni kuje oli onnistunut.
Maaotteluissa ja suurkilpailutilanteissa Armaksella oli oma tapansa, jota hän aina noudatti. Tiettynä aikana kilpailupäivästä, silloin kun urheilija aloittelee viimeistä keskittymisvaihettaan, hän tuli huoneeseen. Hän totesi mikä tilanne on, viipyi hetken tilannetta muutamalla kevyellä toteamuksella tasapainottaen ja lähti.
Tämä käynti oli ainakin minulle tärkeä, sanoisinko rituaalinomainen.

Valtava tehtäväkenttä

Tehtäväkenttä Armas Valsteella oli mahdoton. Koko maa ja koko yleisurheilu. Toki hänen apunaan oli muutamia valmentajia myöskin kestävyysjuoksun puolella, mutta selväähän on, että me urheilijat odotimme, milloin itse maestro ehtii käymään luonamme. Sitä ei tapahtunut kovin usein. Käyntipaikkoja oli paljon ja aika rajallinen. Useimmiten tapasimmekin leireillä ja kilpailutilaisuuksissa. Lisäksi posti kulki, kuten tämän kirjoituksen yhteydessä voitte jäljempänä todeta.

Minulla ei ollut syytä epäillä Armas Valsteen valmennuksellisia ratkaisuja. Ei toki myöskään kykyä niiden kyseenalaisiksi asettamiseen. Myönnän kyllä, että sovellutuksia jouduin joskus tekemään.

Kun tämän päivän urheilija lukee oheista tekstiä, niin on syytä muistaa, että kullakin ajalla on oma totuutensa, tavoitteensa ja jopa ihanteensa.

Nyt vuosikymmenien jälkeen olen hyvilläni, että kaikki vanha ei ole aikojen saatossa hävinnyt. Minulla on dokumentti vuodelta 1954. Se osoittaa pieneltä osaltaan, millä tavalla Armas Valste huolehti laajoilla Suomen saloilla puurtavista urheilijoistaan.

Henkilökohtainen valmentajani

Olen nimennyt Valsteen valmentajakseni. Sitä hän siinä mielessä olikin, että tämän päivän käsityksen mukaisia henkilökohtaisia valmentajia ei juuri ollut, eikä ainakaan minulla.

Olen halunnut, että Valsteen kirjoittama teksti välittyy täysin autenttisena ja sen tähden kirjoitus on pilkun tarkkuudella alkuperäinen. Mitään ei ole poistettu, eikä mitään lisätty.

Näkemykseni Valsteesta ovat omiani.

Uskon, että on olemassa muunlaisia näkemyksiä, jopa vastakkaisiakin. Miten muuten voisikaan olla kun on kysymys niin voimakkaasta persoonasta, kuin mitä Armas Valste oli. Jospa annan nyt ylivalmentaja Armas Valsteen kertoa, miten hän näki erään kestävyysjuoksijan tilanteen helmimaaliskuussa 1954.

Armas Valsteen kirje Hannu Postille 2.2.1954
”H.V.

Itsepäisenä ja huonona ihmisenä minä en voi näin talvellakaan olla vaivaamatta sinua. Päätin siis kirjoittaa ja - halusit tai et - alleviivata eräitä talviharjoitteluun liittyviä tärkeitä näkökohtia.

Armas Valste ja Aldeia das Acoteiasin maastorata
lähde: Pertti Pohjaniemen arkisto.

Kuten tiedät olen sillä linjalla, että harjoituksia on vuodesta toiseen tiukennettava ja aina sen mukaan mitä pohja kestää. Yhtä haitallista kuin on harjoitusten liiallinen kiihdyttäminen on myös tietyn harjoituskovuuden säilyttäminen vuodesta toiseen. Harjoitus johon on tottunut ei ole kehittävää laadultaan.
Uskon, että sinä vähitellen alat kestämään tosi kovaa juoksuharjoittelua. Päätinkin lähettää sinulle noin niinkuin malliksi talviharjoitteluohjelman, joka mielestäni sopii sinulle. Arvaan, että hiihtelet runsaasti. Sitä en kuitenkaan voi ottaa huomioon, sillä hiihto ei missään muodossa ole juoksijaa harjoittavaa. Sen sijaan ei tavallinen hiihteleminen suinkaan haittakaan. Mutta runsas kilpaileminen ja kova hiihtovalmennus on vähemmän suositeltavaa.

Juoksijan on harjoituksissaankin juostava ja juostava runsaasti. Mikään muu harjoittelumuoto ei juoksemista korvaa. Kun sinulla nyt kerran on siellä apulainen, joka auttaa sinua mm väliaikaharjoittelussa toivoisin että te jo talvella ryhtyisitte ajamaan samaan tapaan kuin myöhemmin keväällä ja kesällä. Tosin harjoittelun luonne on nyt hieman erilainen mutta jotta touko- ja kesäkuun harjoitukset saataisiin oikeisiin uomiinsa on jo nyt päästävä väliaikaharjoittelusta hyvissä ajoin kiinni.

Niinpä lähdenkin itse ohjelmaan.

Jokaista harjoitusta tulee edeltää perusteellinen verryttely jonka kestämisaika on n. 35-40 minuuttia. Verryttely käsittää pääasiassa hyvin hiljaista hissuttelua - nopeatahtista lyhytaskelista juoksentelemista hyvin hiljaisella vauhdilla. Verryttelyn aikana on tuon tuostakin ”rasitettava” nilkkoja - pohjelihaksia - tehostamalla nilkkaojennuksia liioitteluun saakka (vauhdin pysyessä edelleenkin hyvin hiljaisena). Myös polvennostoa on hiljaisessa juoksussa tehostettava muutaman sadan metrin pätkällä kerrallaan. Verryttelyn loppupuolella, kuten tiedät, otetaan sitten pari kolme täysi vauhtista pyrähdystä hyvän tuuletuksen aikaansaamiseksi.

Verryttelyn päätyttyä ryhdytään lyhyen väliajan jälkeen itse harjoitteluun, joka esim. maaliskuuhun saakka on sellainen kuin viereisellä sivulla olevassa laatikossa.

Nauti vähintään ruokalusikallinen oluthiivaa päivässä sekä 3-4 tablettia C vitamiinia. Mitä runsaammin hikoilet sitä runsaammin on juotava. Suosittelen hunaja- tai puolukkamehua (ei sokeroitua). Suolaa ruokasi hyvin äläkä pidättäydy juomasta. Jano on aina merkki siitä että nestettä tarvitaan.

Tässä siis lyhyesti suuntaviivat talviharjoitteluun. Toivoisin voivani pistäytyä siellä ennen pitkää voidakseni tutustua lähemmin herra Karviseen ja voidakseni seurata harjoitteluasi.

Toivottavasti perheesi voi hyvin. Kerro terveiseni vaimollesi ja voi hyvin.

Urheilijaterveisin
Armas V.

P.S. Euroopanmestaruuskilpailuehdokkaana on sinulla tilaisuus suorittaa harjoittelua esim. Otaniemessä, Vierumäellä tai jossakin muualla haluamanasi ajankohtana. Ilmoita asiasta liittoon jotta voimme varata sinulle paikat. Voisithan ottaa vaimosikin mukaasi. Matkasi maksetaan ja mk 1000 matka/oleskelupäiviltä. Tietenkin myös ruoka ja majoitus korvataan.
Jos tarvitset varusteita niin annahan kuulua ja pistä kirje minulle. Saamasi varusteet saattavat olla riittämättömät.
Sama.”

1950-luvun näkemys urheilusta oli toisenlainen kuin nyt. Parempi tai pahempi, sitä en osaa sanoa, erilainen kuitenkin. Kun tämän hetken nuori urheilija katselee taaksepäin 2040-luvulla, niin tilanne on jälleen muuttunut. Kuitenkin toivon, että kautta aikojen urheilu on kuin öljyä elämän liekkiin ja siinä voimakkaat valmentajapersoonat, jollainen Armas Valste oli, painavat lähtemättömän leimansa aikansa urheilijoiden muistikuviin.”

VIIPURIN URHEILIJAT ENNEN JA TÄNÄÄN

Sellainen oli Viipuri

Viipurin Urheilijat ry (VU) on perustettu 10.7.1918 Viipurissa, Punaisen Lähteen torin varrella sijaitsevassa silloisessa asuintalossa. Talosta tuli myöhemmin Viipurin kaupungin kirjasto ja kun Alvar Aallon uusi moderni kirjastotalo valmistui Torkkelin puistoon 1930–luvun puolivälissä, muutti rakennukseen kaupungin vaaitustoimisto.

Viipurissa oli tuolloin yleisurheilu lapsipuolen asemassa ja kun ei oikein kunnollisia yleisurheiluseuroja ollut, oli mitä otollisin aika perustaa itsenäistyneen Suomen uusi, voimakas yleisurheiluseura. Seuraan liittyi heti poikkeuksetta Viipurin sen hetken parhaat yleisurheilun harrastajat. Jäsenmäärä kohosi useampaan sataan. Seuran ensimmäinen puheenjohtaja oli toimittaja Emil Viinikainen ja mikä ihmeellistä, hän oli Työkansan päätoimittaja eli siis puoluekannaltaan demari. Se osoitti jo silloin, ettei puoluekannalle pantu paljonkaan merkitystä, vaan urheilu oli se, joka ratkaisi seuran toiminnan. Seura on kuulunut perustamisestaan lähtien SVUL:oon ja oli vuonna 1931 perustamassa itsenäistä Suomen Urheiluliittoa. Lähes 70 vuotta mukana olleena voin todeta, ettei seurassa politiikka koskaan ole näytellyt mitään osuutta. Se onkin ollut se voima, mikä on elävöittänyt seuran toimintaa koko sen historian 88 vuoden ajan.

VU järjesti ennen sotia kolme kertaa Suomen yleisurheilun mestaruuskilpailut. Niistä kahdet ensimmäiset vuosina 1925 ja 1929 järjestettiin Papulan urheilukentällä. Kolmannet mestaruuskisat pidettiin ensimmäistä kertaa virallisina KALEVAN KISOINA vuonna 1937 uudella hienolla Keskuskentällä kolmipäiväisinä ja yhteensä yli 33 000 katsojan seuraamana. Ne olivat todelliset koko Karjalan kannaksen kisat, sillä suuri määrä katsojista oli eri puolelta kannasta aina 100 kilometrin säteellä.

Paitsi että VU oli yksi maamme parhaista yleisurheiluseuroista, toteutti se kuitenkin yhden suurimmista tavoitteistaan perustamalla ennennäkemättömän poikaosaston kahdeksine alueineen niin kaupungin kuin maalaiskunnankin puolelle. Vuonna 1939 oli kirjoissa lähes 5 000 iältään 9-21 –vuotiasta poikaa ohjatussa toiminnassa kilpailuineen ja leireineen yhteistoiminnassa partio- ja suojeluskunnan poikaosastojen kanssa. Isänmaallisuus oli korkealla ja kun talvisota syksyllä 1939 syttyi, tarvittiin jo vanhempia ase kädessä puolustamaan isänmaataan. Voidaankin varauksetta sanoa, että juuri tämä ikäpolvi pelasti VU:n jälkipolville. Ilman sitä ei VU täyttäisi parin vuoden kuluttua 90 vuotta.

VU:n parhaita urheilijoita olivat Viipurissa asevelvollisuuttaan suorittanut Matti Järvinen useine maailmanennätyksineen sekä VU:lle eniten mestaruuksia ja mitalisijoituksia tuonut Armas Valste, silloiselta nimeltään Wahlstedt. Myös Aaro Laineen pituusvoitot olivat kovaa valuuttaa. Poika-osaston paras oli kiistämättä Hannes Sonck monine mestaruuksineen. Nousemassa oli monta erinomaista lupausta, joille monillekin tuli sotavuosien keskeytys kehityksessä (5-6 vuotta) niin, ettei huippusaavutuksiin ylletty. Hannes Sonck toimi Lontoon Olympialaisissa 1948 Suomen joukkueen lipunkantajana, osallistuen myös 10-otteluun. Valmistautuessaan Helsingin kisojen 10-otteluun, Hannes Sonck traagisesti sairastui leukemiaan ja menehtyi muutama kuukausi ennen kisoja.

VU:lla oli myös oma suurehko talo aivan keskikaupungilla, jossa voimisteltiin ja pidettiin valmennustilaisuuksia sekä kokouksia. Kolmasti viikossa siellä oli yleiset tanssit, joilla kerättiin VU:lle varoja.

Kilpailujen järjestelyissä VU oli koko maan kärjessä. Monet ulkomaiset huiput kilpailivat ensin Viipurissa ja vasta sitten muualla Suomessa.

VU:lla oli ennen sotia useita puheenjohtajia, mikä osoitti sen, että jäsenistö vaati aktiivisia puheenjohtajia ja oli helposti vaihtamassa, jos puheenjohtajan toimintaan ei oltu tyytyväisiä. Yksi VU:n voimamiehistä oli Viipurin kaupungin kamreeri Emil Koponen, joka toimi VU:n taloudenhoitajana ja monien kisojen managerina. Kun hän sitten oli vielä kilpailujen lähettäjänä, oli varmaa, että aikataulu pelasi. Myös Aku Kuusisto oli arvostettu puheenjohtaja. Hän oli myös VU-lainen, joka kohosi SUL:n hallitukseen, jopa sen varapuheenjohtajaksi Urho Kekkosen aikana. Eversti Lauri

Papulan urheilukentän uljaimpia tapahtumia oli maratonkarsintakilpailut Los Angelesiin v. 1932. Paavo Nurmi juoksi tällöin ensimmäisen ja viimeisen maratoninsa jättäen muut minuuttikaupalla. Kuvassamme kärjessä Salmi, Suoknuuti, Marttelin, Nurmi, Toivonen, Sipilä, Kuokka, Talja ja Poutanen.

Pokki oli myös erittäin tarpeellinen toimiessaan yhden rykmentin komentajana. Puolustusvoimat oli Viipurissa vahvasti esillä jo senkin takia, että Viipurissa oli kaikkiaan seitsemän rykmenttiä. Yhteistoiminta kilpailujen järjestelyissä näytteli suurta roolia seuran ja armeijan välillä.

Sotien aika

Syksyllä 1939 alkanut talvisota keskeytti sitten koko urheilutoiminnan ja niin suuri osa seuran jäsenistä joutui ase kädessä puolustautumaan barbaarista hyökkääjää vastaan. Yhteensä 105 päivää kestettiin ennen kuin oltiin pakotettuja rauhaan. Vaikka Viipuria ei talvisodassa koskaan vallattu, se kuitenkin monien muitten valtaamattomien alueitten kanssa rauhan teossa menetettiin.

VU:n toiminta vuosina 1940-1941 tapahtui vaatimattomissa oloissa lähinnä Helsingissä ja joillakin muilla paikkakunnilla, jonne VU-laisia oli siirtynyt. Kuitenkin vielä kerran koottiin eri puolelta Suomea entisiä VU:n poika-osaston jäseniä seuraotteluun HKV:ta vastaan sarjassa alle 18 vuotta. Tuo ikimuistettava ottelu käytiin elokuussa 1940 Eläintarhan kentällä. Vaikka kyseinen ottelu niukasti hävittiin, osoitti se sitä voimaa, mitä Viipurissa oli jäsenistöön nimetty.

Viipurin takaisin valtauksen jälkeen elokuun lopussa 1941 pääsi Viipuriin muuttamaan siviiliväkeä vasta keväällä 1942. Myös urheilutoiminta elpyi, mutta kovin hitaasti ja vaatimattomasti. Lähinnä Viipurissa toimivat yksiköt harrastivat yleisurheilua ja olivat mukana VU:n kanssa järjestämässä NOUSEVAN KARJALAN KISOJA heinäkuussa 1943. Kisat onnistuivat runsaine osanottajineen, joista suuri osa oli tullut suoraan rintamilta ja kun ilmavoimiemme hävittäjät valvoivat ilmatilaa, oli rauha taattu. Kesäkuun 10. päivänä 1944 oli suunniteltu isot yleisurheilukilpailut, mutta vihollisen edellisenä päivänä aloittama suurhyökkäys peruutti kisat.

Alkuaika evakossa

Rauhan ehdot olivat taas murskaavat. Entinen vuoden 1940 rauhan maaraja tuli jälleen voimaan ja niin Viipuri menetettiin toistamiseen. Keväällä 1945 kokoontui kovasti supistunut VU-laisryhmä Helsinkiin pohtimaan mahdollista seuran toiminnan jatkamista. Kokouksessa käydyissä keskusteluissa oltiin sekä jatkamisen että lopettamisen kannalla. Onneksi nuoria oli paikalla enemmistö ja niin päätettiin jatkaa vanhempien miehittäessä hallituspaikat. Jo muutaman kuukauden kuluttua nuoret intomieliset huomasivat, ettei vanhempien hommasta tule mitään ja niin kutsuttiin yleinen kokous kokoon ja suurin osa johtokunnasta vaihtui. Uuden hallituksen puheenjohtajaksi tuli entinen poikaosastolainen, mutta jo varttuneempi tuomari Lasse Salonen. Mukaan tulivat entisistä poika-osastolaisista Ville Aroniemi, Aaro Laine, Erni Arvinen, Esko Nikula sekä muista luovutetun Karjalan seuroista Antrean Arvi Jantunen, Sortavalan Tapani Nurmi ja Vahvialan Alpo Lipiäinen. Seuraan liittyi myös eräitä muita eri puolelta Karjalaa ja niin urheilutoiminta saatiin käyntiin, joskin perin vaatimattomasti Viipuriin verrattuna. Vuonna 1946 VU:lla oli kuitenkin erinomaiset joukkueet 4 x 100 ja 4 x 400 metrillä. Pikamatkalla tuli ylivoimainen voitto ja 4 x 400 metrillä hopeaa. Näin oli saatu alku jatkoon ja seura vahvistui vuosi vuodelta. Vuonna 1946 järjestettiin omat ensimmäiset kisat Stadionilla. Mukana oli maan parhaita muutaman hyvän ruotsalaisen lisäksi. Tulostaso oli sotien läheisyyteen verraten tyydyttävä. Katsojia oli yli 8 000, joka oli hieno esimerkki siitä, että urheiluyleisö uskoi VU:n järjestelytaitoon.

Taloudellisesti VU tuli toimeen, paitsi kannattavia kilpailuja järjestämällä, myös Viipurin aikaisesta omasta talosta saaduilla toisen korvauslainan obligaatioista saaduilla korvausmaksuilla. Jäsentulot olivat pienet, kun jäseniä oli vain muutama sata. Sotien jälkeen järjestetyt juhlat ja tanssit eri puolella Helsinkiä olivat myös kannattavia ja toivat varoja seuralle.

Vakiintumisen aika

Urheilullinen toiminta kasvoi vähitellen, kun mukaan tuli junioreita ja nyt myös tyttöjä, joita ei vielä Viipurissa ollut. Vuonna 1953 VU oli varsin vahva, sillä sinä vuonna hävittiin Kalevan malja HKV:lle vain neljällä pistellä. Myös vuosina 1954 – 1955 menestyttiin hyvin. Sen jälkeen tapahtui pientä laskua. Kuitenkin Lasse Salosen (1945– 1956) ja Lasse Kanteen (1957–1960) aikana luotiin edellytykset seuran toiminnan kehittämiseen.

Tapio Kantanen kohti Munchenin olympialaisten 3000m:n estejuoksun pronssimitalia.

Allekirjoittaneen tullessa puheenjohtajaksi vuonna 1961, ryhdyttiin välittömästi tekemään kovaa työtä juniorien eteen. Perustettiin Puotilaan Vartiokylän kentälle oma hyvin toimiva osasto, samoin Eläintarhan kentälle satsattiin vetäjävoimia ja kun ennestään Lauttasaaren ja Korson kentille saatiin lisävoimia, alkoi VU näkyä yhä enenevässä määrin. VU:n voima oli koko 60–luvun lähinnä nuorisossa ja seura menestyi

seuraluokittelussa muutamien aikuistenkin lisätuella. Oltiin 60–luvun lopulla Kalevan malja –kilvoittelussa useana vuonna kymmenen parhaan joukossa. Kun seurassa hoidettiin asioita hyvin ja kun valmentajia oli runsaasti mukana, seuraan liittyi monia erinomaisia urheilijoita muista seuroista. Ei tarvinnut sen kummemmin värvätä, kun monet halusivat edustaa seuraa.

VU:n parhaita urheilijoita 1940–luvulla olivat jo edellä mainittu Hannes Sonck, Ville Aroniemi, Erni Arvinen, Vilho Hänninen ja Nisse Hagman.
50–luvulla luokkaurheilijoiden määrä oli voimakkaasti kasvanut. Kalevan kisoissa mitaleille ja maaotteluihin ylsivät muun muassa Lauri Kantee, Matti Sutinen, Veikko Keltanen, Paavo ja Mikko Saira ja hyvin kehittyneet naisurheilijamme Elsa Torikka (Backus), Riitta Sarahete, Sirpa Toivola ja Meiri Mikkola. Myös eräät nuoret, kuten Seppo Kuusiola, Matti Simes, Martti Lehto ja Yrjö Turunen pitivät VU:n lippua korkealla voittamalla mestaruuksia niin yksityismatkoilla kuin viesteissäkin.

Viipurin Urheilijain 1.000-lukuinen poikaosasto sykähdyttävässä marssissaan Papulan kentällä aurinkoisena kesäpäivänä 1937.

60–luvulla keskityttiin pääasiallisesti nuorisoon. Puotilan, Eläintarhan ja Korson osastot toivat mukaan runsaasti kehityskelpoista nuorisoa. VU:lla olikin erinomaisia nuorten ja tyttöjen viestijoukkueita, jotka menestyivät hyvin SM-tasolla. VU:lla oli 60–luvulla myös erinomainen korkeushyppääjäkaarti. Antero Aarnio voitti sisähallin SM:n Raimo ja Aulis Rissasen häntä hyvin säestäen. Raimo oli mitaleilla myös 10-ottelussa.

Huippuvuodet

Sitten alkoikin VU:n kulta-aika. Nuoriso varttui ja seuraan liittyi lupaavia nuoria urheilijoita muualta Suomesta. Jo vuosi 1970 enteili, että jotain on tapahtumassa. Olimmehan Kalevan malja –kilpailussa HKV:n jälkeen toisena, joskin vielä selvästi hävinneenä. Kun Kalevan kisat Oulussa 1971 olivat alkamassa, oli VU:lla niukka, mutta selvä johto. Ei oltu suinkaan varmoja, kestääkö se, koska HKV:lla oli enemmän tasokkaita urheilijoita. Kisojen viimeinen ratkaiseva laji, 400 metriä, oli alkamassa. Se ratkaisisi Kalevan maljan kohtalon. HKV:lla oli mukana kolme juoksijaa; Juha Salmi, Jaakko Tuominen ja Markku Aalto. Meillä vain yksi; Markku Taskinen. Taskisen oli vähintään lyötävä yksi HKV:lainen ja niin, että väliin menee vielä kaksi muun seuran juoksijaa. Markku Taskinen taisteli paljon paremman ajan omaavia kilpakumppaneitaan vastaan ja niin yllätykseksemme tapahtui, että sijoitukset olivat juuri ne, mitä olimme toivoneet. VIIPURIN URHEILIJAT OLI KALEVAN MALJAN VOITTAJA ENSIMMÄISEN KERRAN HISTORIANSA AIKANA VUONNA 1971. Vaikka voittoero oli vain yksi piste, säväytti se koko urheilevaa Suomea, olihan HKV:n valtakausi ollut pitkä. VU:ssa oli nyt henki päällä ja niin menestys ja tulokset vain paranivat ja Kalevan maljan voitot tulivat peräjälkeen vuosina 1972-73-74-75, eli viidesti peräkkäin. Voitot olivat varsin selviä, joten VU oli kiistatta maan paras yleisurheiluseura 70–luvulla Suomessa, jolloin yleisurheilu muutenkin oli korkeimmalla tasolla sotien jälkeen, mukaan lukien koko 1900–luku.

VU:n parhaan vuosikymmenen eli 70 –luvun erinomaisia urheilijoita olivat mm. Tapio Kantanen (3/OK-3000m ej.), Riitta Salin (EM/Rooma-400m ja 2/EM/Rooma–4x400m), Markku Taskinen (3/EM/Rooma-800m ja 3/EM/Rooma-4x400m sekä vielä EM-800m halli 1978), Markku Salminen, Risto Alakorpi, Jouko Uola, Lasse Viskari, Tapani Taavitsainen, Stefan von Gerich, Timo-Pertti Hatakka, Erkki ja Jari Vilen, Matti Hagman, Ensio Lankinen, Hannu ja Heikki Kyösola sekä loistavat naisemme Eila Kelo, Christine Barck, Irja Pettinen, Marjo Tuomi, Pirjo Pursiainen sekä monet muut nimeltä mainitsemattomat juniorimme.

Kun nyt oli erinomainen pohja luotu, jatkuikin se koko 80–luvun. VU voitti vuosina 1983 ja 1988 jälleen Kalevan maljan, ollen joka vuosi kolmen parhaan seuran joukossa. Mitään suurempia voittoja kansainvälisesti ei voitettu, mutta Suomen mestaruuksia sitäkin enemmän. Parhaista 80–luvun urheilijoista mainittakoon Pertti Tiainen, Matti Salonen, Matti Valkonen, Vesa Laukkanen, Sakari Syväoja, Peter Brandt, Harri Sundell, Hannu Pärssinen, Olli Turunen, Kimmo Saaristo, Jouni Myllymäki, Arto Härkönen, sekä jälleen loistavat naisurheilijamme Ulla Lundholmin johdolla, joka sijoittui Los Angelesin OK:ssa kiekossa neljänneksi. Muista voidaan mainita mestaruuksia voittaneet Tiina Pakkala, Hannele Parkkonen, Tuula Putkonen, Tiina Inkinen, Laila Andersson, Auli Marttinen ja lupaavat juniorimme, joilta odotimme mainetekoja myös 90 –luvulta.

Taloudellinen taantuma ja ylösnousu

Suomeen iski lama 90–luvun vaihteessa ja se ei voinut olla vaikuttamatta myös urheilutoimintaan. Vielä 1991 ja 1992 VU

pärjäsi ollen neljän joukossa Kalevan malja –kilvoittelussa, mutta sitten jouduttiin saneeraamaan menoja voimakkaasti ja se vaikutti myös urheilijoiden menestykseen. Samalla, kun tapahtui sukupolven vaihtuminen – menetettiin myös eräitä avainurheilijoita. VU:n talous oli heikentynyt 80–luvun lopulla tappiollisten matkajärjestelyiden ja kalliiden ja hyödyttömien hankintojen takia. Velkaa oli paljon ja jotain oli nyt tehtävä. Saneeraus joka sektorilla oli tarpeen. Samalla pyrittiin tehostamaan VU:n taloudellisesti tuloksellisia juoksutapahtumia, jotka vuosien varrella olivat hieman menettäneet kiinnostustaan. Vuosi vuodelta alkoi tilanne elpyä ja 90–luvun puolivälissä oltiin jälleen plussan puolella. 70–luvun aikana aloitetut juoksutapahtumat ovat olleet jo yli 30 vuoden ajan VU:n talouden kulmakiviä.

90–luvun paras saavutus oli Päivi Alafrantin keihään Euroopan mestaruus Splitissä vuonna 1990. Myös Päivi Tikkasen saavutukset olivat erinomaisia. Ottihan hän kaikki keskimatkojen VU:n ennätykset nimiinsä. Päiviä säestivät hyvin myös Kirsi Valasti, Minna Uunimäki, Päivi Luostarinen ja Marjaana Lahti-Koski.

Oli kuitenkin yksi urheilija, joka on ollut VU:n todellinen kulmakivi nyt jo kolmannella vuosikymmenellä. Tämä urheilija on Pertti Hynni. Hän on sijoittunut Kalevan kisoissa jatkuvasti mitaleille ja pisteille. Huippuna on kaksi Suomen mestaruutta ja erinomaiset sijoitukset Ruotsi-otteluissa. Muita 90–luvun parhaita urheilijoita ovat olleet mm Pauli Pirjetä, Sami Alanen, Visa Orttenvuori sekä jäähdyttelevä Matti Valkonen.

Vuodesta 1999 lähtien on VU:lla ollut varaa palkata toiminnanjohtaja. Tehtävään kutsuttiin ins. Harri Hagman, joka lopetti työnsä lähes 30 vuotta Nokian ja Puhelinyhdistyksen eri tehtävissä olleena ja siirtyi järjestötehtäviin. Näin saatiin VU:lle tärkeisiin Länsiväylä-, Helsinki City Marathon- ja Pääkaupunki-juoksuihin voimakasta järjestelyapua. Talous lähti vuosi vuodelta parantumaan ja VU onkin tänään taloudellisesti vahva seura. On luonnollista, että urheilusektorilla on jouduttu säästämään. Tuleva vuosi 2006 onkin mielenkiintoinen, koska olemme voineet satsata enemmän urheilijoihin. 2000–luvun kirkkain tähti oli pikkupojasta lähtien seuran kasvattina kehittynyt Markus Pöyhönen, jonka kuitenkin naapuri vei, kun Markus rupesi juoksemaan huippuaikoja. Vanhoista urheilijoistamme on jatkuvasti ollut mukana jo em. Pertti Hynni ja Marjaana Lahti-Koski sekä uusina edustusurheilijoinamme Mari Niskanen, Jussi Heikkilä, Markus Vilen, Riina Tolonen, Siina Pylkkä, Aki Uutela, Teemu Vilen, Ville Keihänen ja monet muut kehittymässä olevat tulevaisuuden toivomme.

Puheenjohtajina ovat toimineet seuraavat: Nisse Hagman (1961-1976), Pauli Vyyryläinen (1977-1983 ja 1986-1988), Tapani Taavitsainen (1984-1985), Sulo Kovalainen (1989-1991 ja 1995-1996), Riitta Salin (1992-1993), Kyösti Rainila (1994) ja Tellervo Haapaniemi-Koskinen (1997-).

Uutterina vetäjinä ja valmentajina on vuosien varrella ollut satoja intomielisiä VU-laisia. Nimet vuosien takaa, kuten esim. Pentti Lautala, Kalevi Tiusanen, Topi Rissanen, Hugo Sihvonen, Ville Hietanen, Pekka Patjas, Väinö Kangaspunta, Topi Hännikäinen, Timo Paarma, Lauri Heiskanen, Aki Salmela, Veikko Kirves sekä monet muut ovat tehneet vuosikymmeniä työtä seuransa eteen. Ilman heidän kaikkien suurta panosta, ei VU olisi ollut se, mikä se nykyään on.

Lisäksi on mainittava VU:n toiminnanjohtajina toimineiden nimet. Heidän tuloksekas ja määrätietoinen työnsä edesauttoi VU:n toimintoja paljon; Raimo Reinikka (1978-1987), Teppo Köntti (1987-1989) ja Asser Pettinen (1990-1992) kukin omana aikanaan tekivät parhaansa seuran hyväksi.

VU:lla on ollut onni, varsinkin viime vuosina, omata sitä jatkuvasti tukevia yhteistyökumppaneita. Viipurin Linnan Ritarit VU:n tukijärjestönä, Eva ja Nisse Hagmanin VU:n nuorisotukirahastona ja eräät muut VU:ta lähellä olevat liikemiehet ovat jatkuvasti kartuttaneet seuran kassaa.

Ehkä parhaiten VU:n voiman kautta aikain kertoo seuraava luettelo: 7 Kalevan maljan voittoa, 9 hopeatilaa ja 9 pronssitilaa eli yhteensä 25 sijoitusta kolmen parhaan joukkoon. Lisäksi vielä yhteensä 56 sijoitusta kymmenen joukkoon. Samoin yli 300 Suomen mestaruutta, yli 300 hopeasijaa ja yli 350 pronssitilaa, yhteensä yli 1000 sijoitusta Suomen mestaruuskilpailuissa kolmen parhaan joukkoon.

Se on suuri saavutus ja myös perusta, kun VU tähtää jälleen myös urheilullisesti voimakkaana tulevaisuuteen.

ESPOOSSA MARRASKUUSSA 2005

Nisse Hagman
VU:n kunniapuheenjohtaja
Armas Valste yleisurheiluklubin kunniapuheenjohtaja

Viipurin Urheilijain poikaosastoa ennen suunnistuskilpailujen alkua.

Kahi-harkot

Kahi-harkoista rakentaminen on rationaalista, nopeaa ja edullista. Järjestelmän runkona ovat ohutsaumamuurattavat Kahi-ponttiharkot. Niihin on saatavissa myös roilo- ja palkkikappaleita putkien ja raudoituksen asentamista varten, muurauskelkat laastin levitykseen, sekä valmispalkit aukkojen ylityksiin.

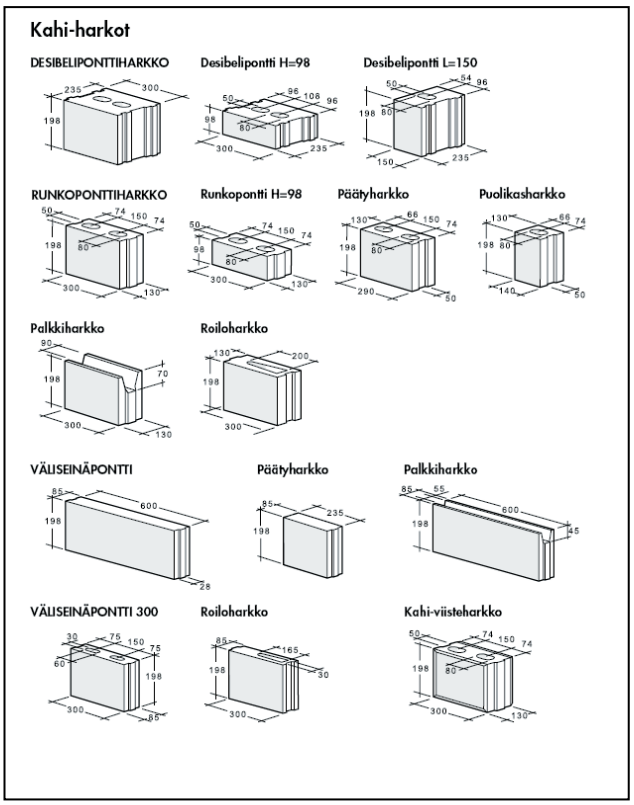

- Isokokoisista, päistään pontatuista harkoista syntyy nopeasti luja, palamaton, vettä kestävä ja ääntä eristävä seinä.
- Kahi-harkkojen päiden pontit ohjaavat harkot paikoilleen ja ne voidaan kuivien tilojen seinärakenteissa asentaa ilman pystysaumalaastia. Kahi-viisteharkkoja puhtaaksi muurattaessa Ohutsaumamuurauslaasti V:tä käytetään myös pystysaumoissa.

www.maxit.fi